

JAARVERSLAG 2012

ONDERWIJS

Onderwijsverslag 2012

Inhoud

	pag.
1 De beleidsdoelen	5
1.1 Doelstellingen van de Universiteit Hasselt	5
1.2 Samenwerkingsverbanden	5
1.3 Voornaamste ontwikkelingen	11
1.4 Wetenschapscommunicatie - Overgang van SO naar hoger onderwijs	14
1.5 Diversiteitsbeleid	16
2 De kwaliteitszorg	
2.1 Interne kwaliteitszorg	22
2.2 Externe kwaliteitszorg	24
3 Opleidingenaanbod	35
4 Onderwijs- en examenregelingen	
4.1 Onderwijsregeling	36
4.2 Examenregeling	40
5 Gegevens over studenten	42
6 Studenten met examencontract	43
7 Internationale relaties	
7.1 Inleiding internationalisering aan UHasselt	44
7.2 Internationale onderwijsprogramma's	45
7.3 Universitaire ontwikkelingssamenwerking.....	51
8 Taalverslag	
8.1 Doelstelling en resultaten	59
8.2 Anderstalige opleidingsonderdelen – Initiële opleidingen	60
8.3 Anderstalige opleidingsonderdelen – Voortgezette opleidingen	71
8.4 Anderstalige opleidingen	71
8.5 Opleidingen met internationaal karakter	72
8.6 Andere onderdelen van het verslag	72

1 De beleidsdoelen

1.1 Doelstellingen van de Universiteit Hasselt

De belangrijkste doelstellingen bij de oprichting van de universiteit in 1971 waren een verhoging van de deelname van de Limburgse jongeren aan het universitair onderwijs en een vernieuwing van het universitair onderwijs.

De Universiteit Hasselt is een onafhankelijke, innovatieve universiteit met een sterke regionale verankering maar tegelijk een uitgesproken internationale oriëntatie. De Universiteit Hasselt staat voor excellent onderwijs, toponderzoek in speerpunt domeinen en actieve betrokkenheid bij innovatie en ondernemerschap. Zij streeft naar academische excellentie, gecombineerd met economische en maatschappelijke relevantie. De universiteit wil ook de participatie aan hoger onderwijs verhogen, en biedt een dynamische omgeving waarin alle studenten en personeelsleden hun talenten ten volle kunnen ontplooiën.

Krachtlijnen die in het academiejaar 2011-12 voorop stonden kunnen als volgt samengevat worden:

- Actief onderwijs
- Toponderzoek in speerpunt domeinen
- Bijdrage aan de kenniseconomie
- Maatschappijgericht
- Internationale poort voor onderwijs en onderzoek
- Een (leer)omgeving waarin alle talenten aangesproken worden
- Ontwikkeling van menselijk potentieel
- Een boeiende plek om te studeren en te werken

Daarnaast verwijzen we naar het onderwijs+ project in hoofdstuk 1.3.

In diverse hoofdstukken van dit verslag worden elementen en acties beschreven die erop gericht zijn de genoemde doelstellingen te realiseren.

1.2 Samenwerkingsverbanden

transnationale Universiteit Limburg (tUL)

Doelstellingen van de tUL

De tUL heeft tot doel de samenwerking tussen de Universiteit Hasselt en de Universiteit Maastricht te versterken in een proces van voortschrijdende integratie van onderwijs en onderzoek. Uitgangspunt is dat de bundeling van onderwijs- en onderzoeksactiviteiten leidt tot een meerwaarde voor de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek, alsook voor een grotere doelmatigheid van de twee instellingen, dan bij de handhaving van een gesplitst aanbod in de UM en de UHasselt. Naar aanleiding van de evaluatie van het tUL, hebben de moederinstellingen van

de tUL deze oorspronkelijke doelstellingen herbevestigd in hun zelfevaluatie-rapport (november 2006).

Concreet beoogt de tUL een sterke en kwalitatief hoogstaande transnationale universiteit voor de toekomst te zijn, die optimaal is voorbereid op de kansen en uitdagingen van het universitair onderwijs en onderzoek in Europa. Daarnaast wil de tUL voor Vlaanderen en Nederland een bredere rol vervullen als ervaringsplaats voor de verdere, internationale of transnationale samenwerking op het vlak van hoger onderwijs. De tUL wil ook fungeren als een kenniscentrum in de Euregio, dat bijdraagt tot de verdere transformatie van de Euregionale economie tot een kenniseconomie. Om deze doelstellingen te realiseren, hebben beide tUL-campussen een impulsfinanciering verkregen. Aan Vlaamse zijde liep de eerste fase van deze financiering, die door LSM ter beschikking werd gesteld, tot eind 2008. De tweede fase van deze financiering loopt aan Vlaamse zijde van 2009-2016 en wordt eveneens door LSM ter beschikking gesteld. De middelen worden in de tweede fase gebruikt voor de opstart van de opleiding Rechten en daarnaast vooral voor de uitbouw van onderzoek binnen Life Sciences en Economie.

Evaluatie van de tUL

Zoals voorzien in het tUL-Verdrag hebben de Vlaamse en Nederlandse regering de werking van de tUL geëvalueerd vijf jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag.

De belangrijkste aanbeveling van het rapport is de wens tot voortzetting van de tUL. De commissie benadrukt dat zowel de oorspronkelijke initiatiefnemers, als de huidige betrokkenen zeer gemotiveerd zijn om het project te continueren en dat zij steun en de nodige ruimte verdienen. Tevens beklemtoont ze dat de tUL een uniek project is dat reeds interessante resultaten heeft opgeleverd en een schitterende proeftuin is in de open Europese hogeronderwijsruimte.

In de gezamenlijke beleidsreactie merken beide overheden op dat het tUL-Verdrag, alles overwegende, een bruikbaar instrument is in grensoverschrijdende samenwerking. De overheden benadrukken dat de tUL zich verder zou moeten ontwikkelen als een kennisinstelling ten bate van de beide Limburgse provincies met een sterke internationale oriëntatie. Als missie moet de tUL uitdragen de integratie van de drie hoeken van de kennisdriehoek: onderwijs, onderzoek en innovatie. Verder moet de tUL als kennisinstelling een kennisnetwerk vormen met andere kennisinstellingen en onderzoekscentra in de ruimere regio.

Realisaties van de tUL

Via het decreet tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (16.06.2006) heeft de tUL de onderwijsbevoegdheid verkregen voor het inrichten van een opleiding rechten. Vervolgens is de tUL de procedure voor de erkenning van nieuwe opleidingen gestart. Die procedure, die een macrodoelmatigheidsaanvraag en een toets nieuwe opleiding omvat, heeft een jaar in beslag genomen. Op 22 mei 2007 heeft de Nederlands-Vlaamse Accreditatie-Organisatie (NVAO) de kwaliteit van de bacheloropleiding in de rechten positief beoordeeld. Op 12 oktober 2007 heeft de Vlaamse Regering op voorstel van vice-minister-president Frank Vandenbroucke de bacheloropleiding 'bachelor in de rechten' als nieuwe opleiding van de tUL, gezamenlijk georganiseerd met de K.U.Leuven, erkend. De opleiding in de rechten wordt gradueel ingevoerd. In september 2008 ging het eerste bachelorjaar van start; sinds

september 2010 wordt de volledige bacheloropleiding aangeboden. De opleiding rechten is een succes. Op 1 februari 2013 telt de bachelor in de rechten maar liefst 678 studenten.

In november 2012 werd de bachelor in de rechten gevisiteerd (zie hoofdstuk 2 – externe kwaliteitszorg).

Opdat de bachelorstudenten naadloos in een tUL master in de rechten kunnen instromen, werd een aanvraag tot erkenning van de opleiding master in de rechten als een gezamenlijke opleiding van de tUL en de K.U.Leuven op 30 maart 2010 ingediend bij de Erkenningscommissie. Deze commissie verleende een unaniem positief advies over de macrodoelmatigheid van de opleiding op 28 mei 2010. Vervolgens werd het dossier op 12 juni 2010 voorgelegd aan de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie voor “de toets nieuwe opleiding”. De kwaliteit van de masteropleiding in de rechten werd door de NVAO positief beoordeeld en op 18 maart 2011 heeft Vlaamse regering het licht op groen gezet voor de master rechten.

De master in de rechten behelst een aantrekkelijk programma dat zich met een specialistische en een generalistische afstudeerrichting onderscheidt van wat elders aan juridische opleidingen in Vlaanderen wordt aangeboden”, aldus NVAO.

De masteropleiding kent twee afstudeerrichtingen:

- *'Overheid en recht'* staat open voor studenten die geïnteresseerd zijn in het publiek recht en die een loopbaan als bestuursjurist op lokaal, nationaal of Europees niveau ambiëren. Ook een aantal afgestudeerden zal zijn weg vinden naar de socio-profit sector en naar advocatenkantoren die zich toeleggen op het publiek recht.
- De afstudeerrichting *'Rechtsbedeling'* wil studenten een brede, algemene vorming aanbieden. Van de afgestudeerden uit deze richting wordt verwacht dat zij vlot werk vinden in de meer klassieke juridische beroepen.

De masteropleiding focust ook op het recht als instrument van conflictvermijding, -hantering en –oplossing. In de beide afstudeerrichtingen komen faciliterende strategieën bij het oplossen van juridische problemen aan bod. Dit is een innovatie voor rechtenopleidingen in Vlaanderen.

Op 1 februari 2013 telde de master in de rechten 90 studenten (hoofdinschrijvingen).

Associatie Universiteit Hogescholen Limburg (AUHL)

De **beleidsnota** van de AUHL werd in 2005-2006 in uitvoering gesteld. De belangrijkste doelstellingen met betrekking tot onderwijs hierin zijn:

1. de partners zetten zich gezamenlijk in voor het verbeteren van de instroom in het hoger onderwijs van te laag participerende groepen enerzijds, en voor het verbeteren van de slaagkansen van deze jongeren anderzijds;
2. uitgaande van hun inzichten in onderwijsconcepten en onderwijsvernieuwing garanderen de partners maximale kansen aan de studerende jongeren;
3. de associatie stelt zich tot doel een kwalitatief hoogstaand, breed gevarieerd en bij uitstek flexibel opleidingsaanbod, afgestemd op socio-economische noden tot stand te brengen met o.a.

- flexibele leertrajecten binnen academische bachelors en masters (faculteitoverschrijdend);
 - flexibele overgangen tussen academische bachelors en masters van hogescholen en universiteiten;
 - de overgang van professionele bachelors naar academische masters als aandachtspunt;
 - transnationale trajecten;
 - associatieoverschrijdende studietrajecten.
4. garanderen van de academisering van het onderwijs van de 2 cycli opleidingen (verwevenheid onderwijs-onderzoek of onderzoeksgerichtheid van het onderwijs).

Inzake organisatie van opleidingen en inzake onderwijs dragen de partners **bevoegdheden** over aan de associatie, conform hoofdstuk VI van het structuurdecreet m.n.:

- het organiseren van opleidingen en het verlenen van de overeenstemmende graden;
- het ordenen van een rationeel onderwijsaanbod binnen de onderwijsbevoegdheid van de instellingen;
- het afstemmen van opleidingsprofielen en het structureren van opleidingstrajecten en het verbeteren van doorstromingsmogelijkheden;
- het organiseren van trajectbegeleiding van studenten;
- het opstellen van een meerjarenplan voor onderwijsvernieuwing aansluitend bij een gezamenlijk opgezet systeem van interne kwaliteitszorg voor onderwijs;
- het bewerkstelligen van de onderzoeksgebondenheid van de academisch gerichte opleidingen;
- het uitbrengen van advies over het aanbieden van nieuwe bachelor- of masteropleidingen.

Het integratiedecreet van juli 2012 regelt de integratie van de academische opleidingen van de hogescholen in de universiteiten. De UHasselt krijgt hiertoe de onderwijsbevoegdheid in de studiegebieden:

- Architectuur
- Industriële wetenschappen en technologie
- Revalidatiewetenschappen

Tevens regelt dit integratiedecreet:

- de wijziging van de opdracht van de associaties;
- de wijziging van de taalregeling;
- de organisatie van de School of Arts in de hogescholen (academische kunstopleidingen buiten de universiteiten).

Samenwerkingsverbanden met andere universitaire en niet-universitaire onderwijsinstellingen

Samenwerking met FH Aachen en ULg/HEC Luik m.b.t. postgraduaat MBA

De faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen van de Universiteit Hasselt wil zich engageren tot een MBA-programma in samenwerking met de ULg/HEC (Luik) en FH Aachen. Het is de ambitie om in een Euregionale context een hoogwaardig algemeen executive MBA-programma uit te bouwen. De Euregionale positie is uniek en wordt in het programma geconcretiseerd door de samenwerking

tussen deze partnerinstellingen en het gebruik van de verschillende partnertalen in de opleidingsonderdelen. In een eerste fase heeft de UHasselt/faculteit BEW de intentie om:

- drie vakken (van in totaal 18) inhoudelijk te verzorgen,
- mee te werken in de stuurgroep van dit programma,
- zich via de marketingdienst van de UHasselt te engageren in de promotie van dit programma.

Het MBA programma bestaat uit 3 semesters van 30 studiepunten. De deelname aan dit MBA-programma werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 13.09.2011. De eerste module "think globally" ging van start in het 2de semester van het academiejaar 2011-2012.

Aanvraagdossier studieduurverlenging Masters Industriële Wetenschappen en Biowetenschappen

Aangezien de Masters Industriële Wetenschappen integreren, werd de aanvraag voor studieduurverlenging mee ingediend door de betrokken universiteiten.

Het aanvraagdossier heeft betrekking op de volgende opleidingen:

Studiegebied Industriële wetenschappen en technologie:

- Master of Science in de industriële wetenschappen: biochemie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: chemie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: elektromechanica,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: elektrotechniek,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: energie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: industrieel ontwerpen,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: informatica,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: kunststofverwerking,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: milieukunde,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: nucleaire technologie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: verpakkingstechnologie,
- Master of Science of Industrial Sciences: Biochemical Engineering,
- Master of Science of Industrial Sciences: Chemical Engineering,
- Master of Science of Industrial Sciences: Electromechanical Engineering,
- Master of Science of Industrial Sciences: Electronic Engineering.

Studiegebied Biotechniek:

- Master of Science in de biowetenschappen: land- en tuinbouwkunde,
- Master of Science in de biowetenschappen: voedingsindustrie.

Volgende hogescholen zijn betrokken in dit aanvraagdossier:

- Artesis Hogeschool Antwerpen,
- Erasmushogeschool Brussel,
- Groep T,
- Hogeschool Gent,
- Hogeschool West-Vlaanderen,
- Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende,
- Katholieke Hogeschool Kempen,

- Katholieke Hogeschool Limburg,
- Katholieke Hogeschool Sint-Lieven,
- Karel de Grote-Hogeschool,
- Lessius Mechelen,
- XIOS Hogeschool Limburg.

Het aanvraagdossier studieduurverlenging Master Industriële Wetenschappen bestaat uit een dossier Vlaanderenbreed en een bijkomend dossier per associatie. De informatie opgenomen in het dossier Vlaanderenbreed, betreft informatie die voor alle hogescholen en hun betreffende opleidingen van toepassing is. Dit dossier werd gezamenlijk opgesteld en goedgekeurd door alle hogescholen die masters in de Industriële Wetenschappen en masters in de Biowetenschappen aanbieden. Informatie die hogeschool of opleidings specifiek is, werd opgenomen in een deeldossier per associatie. Voor UHasselt betreft het de aanvraag van de gezamenlijke masteropleidingen van de KHLim en van XIOS:

- Master of Science in de industriële wetenschappen: biochemie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: chemie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: elektromechanica,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: energie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: nucleaire technologie,
- Master of Science in de industriële wetenschappen: verpakkingstechnologie.

Na integratie (2013-2014) zullen deze opleidingen gezamenlijk aangeboden worden door de UHasselt en de KU Leuven. Daarom werden de deeldossiers van Hasselt en Leuven in nauw overleg samengesteld.

Het deeldossier Associatie Universiteit Hogescholen Limburg (AUHL) geeft de informatie weer m.b.t. de XIOS-opleidingen. De informatie betreffende de KHLim-opleidingen is geïntegreerd in het deeldossier Associatie KU Leuven. Daar beide associaties de 2 jarige masteropleidingen wensen uit te bouwen rond eenzelfde conceptueel kader en maximale synergie beogen inzake de uitbouw van onderzoeksspeerpunten, zijn er belangrijke overeenkomsten tussen beide deeldossiers.

Binnen de huidige studieomvang is er te weinig ruimte voor:

- het zelfstandig concipiëren, plannen en uitvoeren van een ingenieursproject op het niveau van een beginnend onderzoeker;
- het innovatie- en operationeel gericht ontwerpen van systemen, producten, diensten en processen in een toepassingsgerichte context;
- het projectmatig werken vanuit een hoofdzakelijk vakspecifieke context m.n. doelstellingen formuleren, einddoelen en ontwikkeltraject in het oog houden, functioneren als lid van een (inter- en multidisciplinair) team, beginnend leiding geven, gericht rapporteren;
- het ethisch, professioneel en maatschappelijk verantwoord handelen met aandacht voor technische, economische, humane en duurzaamheidsaspecten;
- het beheersen van systeemcomplexiteit met behulp van kwantitatieve methoden. Voldoende parate kennis, inzicht en ervaring met de praktijkomgeving bezitten om resultaten kritisch te toetsen.

Door uitbreiding naar 120 studiepunten zal dit in de Associatie Limburg i.s.m. de Associatie Leuven opgevangen worden door de invoering van een nieuw gezamenlijk conceptueel onderwijskader dat gebaseerd is op het multicampusonderwijs. Het programma omvat 5 basiscomponenten:

1. Het algemeen vormend programma (AVP) met meer aandacht voor algemene vorming en verbredende opleidingsonderdelen, zoals ondernemen, bedrijfsmanagement, enz... (12 studiepunten verplicht op te nemen).
2. Het kernprogramma (KP) met de vakinhoudelijke specialisatie (18 - 30 studiepunten verplicht op te nemen).
3. De keuzemodules (KM) van 6 studiepunten die (gedeeltelijk) leiden tot een focus/optie/afstudeerrichting (30–42 studiepunten), de keuzemodules van elke campus staan open voor alle studenten die willen excelleren in een bepaald expertisedomein dankzij het multicampusonderwijs.
4. Een nieuw verplicht opleidingsonderdeel, namelijk het professionaliserings- en innovatieproject (PIP), biedt de studenten de kans om in de context van het werkveld vaardigheden te ontwikkelen die noodzakelijk zijn voor een beginnende professional die innovatief is ingesteld (24 studiepunten)
5. Een uitgebreidere masterproef (MP) (24 studiepunten) biedt de studenten meer ruimte om zich als beginnend onderzoeker te profileren in een onderzoekscontext.

Dit multicampusonderwijs is gebaseerd op docenten- en studentenmobiliteit. De student kan verkiezen om een volledig traject op de eigen campus te volgen ofwel kiezen uit modules die op een andere campus worden aangeboden, aansluitend bij het expertisedomein van die campus.

Deze hervorming van de masteropleidingen is een vernieuwing die extra kansen inhoudt voor de student en eveneens het profiel van de opleiding versterkt. Tegelijk is het ook een rationalisatiebeweging aangezien de masteropleidingen extra verdiepend en meer gespecialiseerd kunnen worden uitgewerkt zonder op elke campus alle specialisatievakken te moeten aanbieden.

Het deeldossier van de Associatie Universiteit Hogescholen Limburg van de aanvraag voor de uitbreiding van de studieomvang van 60 naar 120 studiepunten voor de integrerende masteropleidingen industriële wetenschappen en biowetenschappen werd op 12 juni 2012 goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de UHasselt. Het dossier werd echter niet goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

1.3 Voornaamste ontwikkelingen

Naar een nieuwe strategische positionering voor de UHasselt

De UHasselt kiest als strategische positionering voor product leiderschap in de domeinen onderwijs en onderzoek, met een nieuwe invulling op beide domeinen, die worden aangeduid als 'onderwijs+' en 'onderzoek+'. In de context van dit jaarverslag gaan we enkel in op 'onderwijs+'.

De kenmerken van Onderwijs+ werden als volgt omschreven:

De UHasselt wil studenten optimaal voorbereiden op de arbeidsmarkt en het verdere beroepsleven. Hiertoe zal de UHasselt de nodige (eind)competenties definiëren. De UHasselt streeft ernaar dat de afgestudeerde academicus vlot inzetbaar is in een concrete beroepscontext, en zich goed kan aanpassen aan veranderende situaties, markteisen en beroepsoriëntaties. Hiertoe zullen naast de vereiste en essentiële academische competenties die eigen zijn aan een universitaire opleiding (en waaraan geen afbreuk kan gedaan worden), extra competenties (in casu 'lifelong employability skills') worden geïntegreerd in de onderwijsprogramma's.

Uit een aantal studies blijkt dat de verwachtingen en eisen die aan afgestudeerden gesteld worden competenties vereisen op het vlak van: communicatie, teamwork, 'problem solving' en creativiteit, self-management, 'business and stakeholder awareness', 'numeracy' en gebruik van IT.

Het onderwijs+ concept gaat ervan uit dat de set van 'employability skills' geïntegreerd wordt in alle UHasselt opleidingen (sommige ervan overlappen voor een deel met de academische competenties). Bepaalde kennis en vaardigheden worden daarenboven gerelateerd aan real-life contexten, ze worden in de context geplaatst van concrete, authentieke, real-life feiten en situaties.

Het onderwijs+ concept moet natuurlijk ook een meerwaarde bieden voor - en aanspreken bij - de student, de generatie Y student. De 'employability skills' spelen in op de nieuwe zakelijkheid en het pragmatisme dat de generatie Y kenmerkt. De generatie Y jongeren willen goed voorbereid worden op een job en goed gewapend de arbeidsmarkt betreden. Studeren is geen vrijblijvende aangelegenheid, maar een missie met een doel. De hierboven opgesomde 'employability skills' sluiten daarenboven goed aan bij het DNA van de generatie Y.

De differentiërende positie die we met dit onderwijs+ project willen innemen is dus gebaseerd op de unieke eindcompetenties gekoppeld aan het UHasselt diploma, en niet zozeer op de wijze waarop we deze eindcompetenties realiseren (onderwijsaanpak en begeleiding als differentiërend element). Wel is het zo dat de UHasselt, met haar kleinschaligheid enerzijds en de brede kennis en ervaring in verschillende onderwijsmodellen anderzijds, uitstekend geplaatst is om de genoemde 'employability skills' ook optimaal in de opleidingen in te bouwen (strategisch: operationele uitmuntendheid).

Onderwijs+ werd in het academiejaar 2011-12 in het eerste bachelorjaar van alle opleidingen geïmplementeerd. Daarnaast werd ook de verdere implementatie in de daaropvolgende bachelorjaren voorbereid.

Evaluatie van de nieuwe bacheloropleiding in de rechten

De gezamenlijk door de tUL en de K.U.Leuven georganiseerde bacheloropleiding in de rechten die in 2008-2009 van start ging, heeft in 2010-2011 een volledige cyclus doorlopen. Onder de leiding van vice rector prof. dr. E. Nauwelaerts werd in 2011-2012 een (onderwijs)evaluatie van deze opleiding uitgevoerd. Het uniek profiel, het specifiek onderwijsconcept en de samenwerking met drie universiteiten vormen immers een hele uitdaging voor deze nieuwe opleiding. Bovendien stond er een visitatie voor de deur (najaar 2012; zie hoofdstuk 2).

Bij de evaluatie werden zowel de bacheloropleiding als geheel als de verschillende opleidingsonderdelen bekeken. Daarnaast kwamen enkele andere aspecten aan bod, waaronder de samenwerking, vermits deze essentieel is om de doelstellingen te bereiken.

De evaluatie werd onderbouwd door:

- gesprekken met onder andere studenten (focusgroepen), decanen rechten van de 3 universiteiten, ZAP-leden / docenten van de 3 universiteiten en (praktijk-)assistenten van de UHasselt;
- een enquête afgenomen bij alle studenten rechten;
- een screening van de examenresultaten
- de studentenbevragingen, de studietijdsmetingen en de verslagen van de evaluatievergaderingen met studenten.

Het eindrapport bestond uit een sterkte-zwakteanalyse (inclusief aanbevelingen) omtrent o.a. volgende thema's:

- curriculum
- onderwijsconcept
- instroom-doorstroom
- onderwijsorganisatie – onderwijsondersteuning
- samenwerking.

Oprichting doctoral schools aan de UHasselt

De UHasselt ondernam al tal van activiteiten ter ondersteuning en omkadering van haar doctoraatsstudenten, zowel binnen de faculteiten als op centraal niveau. De UHasselt wil de bestaande initiatieven ter omkadering van doctoraatsstudenten bundelen, en verwerken in gestructureerde doctoral schools. Ze houdt hierbij volgende richtlijnen voor ogen:

- Ondersteuning jonge doctoraatsstudenten
- Vorbereiding en ondersteuning onderzoekscarrières
- Ontwikkeling transferable skills
- Interuniversitaire samenwerking en internationale mobiliteit
- Kwaliteit niveau onderzoek

De volgende doctoral schools werden voorgesteld:

- School of Science and Technology
- School of Medicine and Life Sciences
- School of Behavioral Sciences and Humanities

De doctoral schools zullen stapsgewijs worden opgebouwd.

Binnen de Doctoral School for Medicine and Life Sciences werd in februari 2011 gestart met een opleiding Projectmanagement voor doctoraatsstudenten.

De Doctoral School of Sciences & Technology werd eind 2012 opgericht met volge Mission Statement: De missie van de Doctoral School of Sciences & Technology is het opleiden van internationaal georiënteerde doctorandi tot excellente wetenschappers en ingenieurs met

toekomstgerichte competenties. De alumni worden zodoende voorbereid een rol op te nemen als nieuwe generatie leiders in onderzoek en innovatie, gericht op een duurzame toekomst van planeet en samenleving.

Voor meer details m.b.t. de doctoral schools wordt verwezen naar het jaarverslag Onderzoek 2012.

1.4 Wetenschapscommunicatie - Overgang van SO naar hoger onderwijs

De Universiteit Hasselt organiseert verschillende initiatieven om een breed en duidelijk beeld te geven van diverse wetenschapsdomeinen. Daarnaast zorgen een aantal activiteiten voor een vlotte aansluiting tussen secundair en universitair onderwijs:

- wetenschapscommunicatie;
- UHasselt@school;
- informatie en oriëntatie van laatstejaarsstudenten secundair onderwijs;
- begeleiding van de eerstejaarsstudenten (o.a. peter-meterwerking, tutoring, trainingen, ...).

Hieronder lichten we wetenschapscommunicatie en uhasselt@school toe. De andere initiatieven worden verder beschreven in '1.5 Diversiteitsbeleid' en in 'hoofdstuk 4: begeleidingsmaatregelen voor eerstejaarsstudenten'.

Wetenschapscommunicatie

De expertisecel wetenschapscommunicatie van de UHasselt maakt sinds 2008 deel uit van de gezamenlijke expertisecel van de Associatie Universiteit - Hogescholen Limburg (AUHL).

Onder wetenschapscommunicatie verstaat de Universiteit Hasselt het toegankelijk maken van de wetenschap in ruime zin en de onderzoekers motiveren om hun onderzoeksresultaten naar een breder publiek, inclusief de schoolgaande jeugd en bedrijven, te communiceren. De expertisecel wetenschapscommunicatie brengt de verschillende initiatieven onder de aandacht en creëert een sterke interactie tussen het grote publiek, schoolgaande jeugd, het onderwijsveld en bedrijven aan de ene kant en de Universiteit Hasselt aan de andere kant. Dit kadert perfect in de drie taken van de UHasselt: onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening.

Binnen een Europese context kadert wetenschapscommunicatie in de nood aan meer wetenschappers en ingenieurs, onmisbaar voor de kenniseconomie. Om hiertoe te komen is het essentieel het draagvlak voor wetenschap en technologie in de maatschappij te vergroten. De UHasselt probeert om jongeren met diverse achtergronden aan te sporen om effectief de stap naar wetenschappelijke en technologische richtingen te zetten.

Hieronder volgt een overzicht van de initiatieven wetenschapscommunicatie aan de UHasselt:

- Op Wetenstapdag
- Dag van de Wetenschap
- Vlaamse Wetenschapsweek
- Biotechdag
- Organisatie van populair-wetenschappelijke lezingen/symposia
- Tentoonstelling: Expo Solvay
- Vlaamse Technologie Olympiade

- Quantumkidsday
- Verkeersquiz
- Seniorenuniversiteit
- Scientists@work
- Leerlingenpractica/workshops secundair onderwijs (uhasselt@school)
- Achter de schermen van onderzoeksinstituten (uhasselt@school)
- Een prof uitnodigen voor de klas (uhasselt@school)
- Rocket Science Launch Day
- Pukkelpop
- Wetenschapswinkel
- Website ikhebeenvraag.be
- Ontwikkelen van educatief materiaal
- Samenwerking met externe partners: VRT, Canvas, Cosmodrome, Vlaamse Scriptieprijs, Dream Day, Cera Award, ...
- Deelname aan beurzen en evenementen.

uhasselt@school

De UHasselt organiseert ieder jaar in het kader van uhasselt@school leerlingenactiviteiten voor leerlingen in de derde graad van het secundair onderwijs, hetzij in klasverband, hetzij individueel. Met uhasselt@school levert de Universiteit Hasselt veel inspanningen om leerlingen te laten proeven van de verschillende (wetenschaps)domeinen en hen in contact te brengen met de nieuwste wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen. Met deze activiteiten geeft de universiteit ook een duidelijk beeld over studeren aan de UHasselt en zorgt ze voor een vlotte aansluiting tussen secundair en universitair onderwijs.

Tijdens de 'masterclasses' kunnen leerlingen een eerste indruk opdoen van het onderwijs. Ze verdiepen zich in een actuele topic aan de hand van speciaal ingericht hoorcolleges, practica of opdrachten (tijdens een woensdagnamiddag). Leerlingen krijgen een duidelijk beeld van de ingenieursopleiding via het traject UHasselt - Technische Universiteit Eindhoven in de 'masterclass engineering'. Tijdens deze praktijkdag krijgen de leerlingen uitvoerig de gelegenheid om te experimenteren met techniek.

Tijdens de 'meeloopdagen' (woensdagnamiddagen of in de vakantie) kunnen individuele leerlingen van de derde graad SO een hoorcollege en een practicum in een labo of een oefeningensessie volgen, samen met de bachelorstudenten. Tijdens deze 'open lesdagen' worden ze ondergedompeld in het leven van de student en kunnen ze al hun vragen stellen.

In het onderdeel leerlingenpractica/workshops voeren klassen rond een aantal boeiende thema's practica/workshops uit in de labo's van de UHasselt (halve dagen). 'Achter de schermen van onderzoeksinstituten' nodigt leerlingen uit voor een bezoek om zo actief kennis te maken met een internationaal vooraanstaand onderzoek aan de UHasselt. Met het initiatief 'Een prof voor de klas' stuurt de UHasselt haar professoren uit om gastlessen te geven in scholen die dit wensen. De verschillende faculteiten hebben hiervoor actuele en boeiende thema's geselecteerd, gelinkt aan het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek aan de UHasselt. In het initiatief 'Cursussen voor excellente leerlingen' wordt aan bijzonder gemotiveerde leerlingen de mogelijkheid geboden om tijdens hun laatste jaar SO een opleidingsonderdeel te volgen in één van onze bacheloropleidingen.

Als ze slagen voor het examen en aan de UHasselt komen studeren, worden ze vrijgesteld voor dit vak.

De stafmedewerker Wetenschapscommunicatie coördineert deze uhasselt@school activiteiten voor de hele instelling.

Via nascholingsactiviteiten en lunchcauserieën voor leerkrachten, lerarenopleidingen, pedagogische begeleidingsdiensten, directies van secundaire scholen en andere spelers in het onderwijsveld, wordt geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs.

1.5 Diversiteitsbeleid

1.5.1 Verankering

Organisatiestructuur

De vicerector onderwijs is bevoegd voor diversiteit. De vicerector onderwijs is voorzitter van de werkgroep diversiteit van de AUHL; een stafmedewerker diversiteit is lid van de werkgroep gelijke kansen en diversiteit van de Vliir en van de commissie diversiteit van de Vlor.

1.5.2 Visie

Visietekst

In oktober 2008 werd binnen de AUHL een gemeenschappelijke visietekst goedgekeurd. Hierin wordt diversiteit als een meerwaarde beschouwd binnen een inclusief en talentgeoriënteerd (onderwijs)beleid.

‘Onderwijs is een hefboom in de economische en maatschappelijke ontplooiing van een individu en van een regio. Voor de verdere ontwikkeling van de kenniseconomie is het belangrijk dat alle talenten tot ontplooiing kunnen komen. Daarbij mag de maatschappelijke diversiteit – niet in het minst in Limburg – niet ontkend worden. Deze diversiteit weerspiegelt zich op dit ogenblik nog onvoldoende in het hoger onderwijs.

De UHasselt, in samenwerking met de associatiepartners, wil maximale kansen bieden aan alle jongeren om een gepaste maximale graad van ontwikkeling te bereiken. Hierbij zijn de partners voorstander van een inclusieve benadering door het structureren van een flexibele leeromgeving waarin alle talenten worden aangesproken en ontwikkeling wordt gestimuleerd. Door een eerder niet-categoriale aanpak willen ze elke vorm van stigmatisering en segregatie zoveel mogelijk vermijden en willen ze ervoor zorgen dat geplande acties ten goede komen aan alle studenten met gelijkaardige noden. Zeker wat doorstroom betreft willen ze zich vooral focussen op leer- en studieproblemen en het beïnvloeden van leercompetenties eerder dan op categoriale doelgroepen. Leer- en studieproblemen komen meer voor in bepaalde doelgroepen en dus zullen de geplande acties ook het beoogde effect hebben op de doorstroom van deze groepen. Deze niet-categoriale benadering sluit niet uit dat bovendien meer gerichte acties aangewezen zijn voor een aantal specifieke probleemdomeneinen zoals culturele of sociale achtergrond, functiebeperkingen e.a.

Daarnaast zullen de instellingen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid niet uit de weg gaan en willen ze bijdragen tot het bewust leren omgaan met diversiteit, het aanvaarden van de

consequenties en het ontdekken van de meerwaarde ervan. Docenten worden aangemoedigd om deze uitgangspunten toe te passen in hun eigen onderwijs.'

1.5.3 Kansengroepen

Eenduidige definitie en registratie

Rekening houdend met de uniciteit van en de verschillen tussen mensen wil UHasselt inzicht krijgen in de factoren die bepalend zijn voor studiesucces en in de institutionele drempels die bepaalde groepen ondervinden.

Ongelijkheidsituaties worden bepaald door persoonskenmerken in interactie met omgevingskenmerken. Vaak situeren ongelijkheden zich op de intersectie van groepskenmerken (ouders/grootouders migrant, meertaligheid en kansarm thuismilieu,...).

Om patronen te herkennen is eenduidige registratie van kenmerken noodzakelijk. Sedert het academiejaar 2006-2007 registreert UHasselt bij inschrijving achtergrondvariabelen van haar studenten. Hiermee liep UHasselt voor op het advies van de VLOR (april 2008) inzake registratie van kansengroepen in het hoger onderwijs.

De registratiegegevens worden verzameld in een werkbare databank.

Gender

Vanuit een talentgeoriënteerde visie is een evenredige verdeling van jongens en meisjes in alle opleidingen de meest gewenste situatie. In dit verband blijft het lage aandeel meisjes in de opleiding Informatica een aandachtspunt.

1.5.4 Strategische doelstellingen

Instroom

- SD1.1 De instroom van jongeren uit ondervertegenwoordigde groepen verhogen door middel van aangepaste informatie activiteiten.
- SD1.2 Voor jongeren uit een kortgeschoold milieu de kloof verkleinen tussen thuismilieu en de universiteit.
- SD1.3 De overgang van secundair naar universitair onderwijs ondersteunen.
- SD1.4 Meisjes aantrekken in de opleiding Informatica.

Doorstroom

- SD2.1 De sociale integratie en de doorstroom van eerstejaarsstudenten uit kansengroepen (studenten met een functiebeperking, werkstudenten, topsporters) en uit ondervertegenwoordigde groepen bevorderen.
- SD2.2 Voor studenten uit een kortgeschoold milieu de kloof tussen thuismilieu en universiteit verkleinen.
- SD2.3 Alle studenten bereiken met de doelstellingen m.b.t. internationalisering, met aandacht voor mogelijke drempels bij kansengroepen.

Uitstroom

- SD3.1 De uitstroom naar de arbeidsmarkt, in het bijzonder van studenten uit kansengroepen, ondersteunen.

1.5.5 Gerealiseerde acties

Instream

a) Intercultureel promoteam hoger onderwijs van de provincie Limburg.

Begin academiejaar 2011-2012 zijn 5 nieuwe studenten in het promoteam ingestapt en 3 die vorig jaar gestart waren namen ook in 2011-2012 deel. Studenten van het promo team vertellen in secundaire scholen over hun ervaringen als student in het hoger onderwijs.

b) Infoavond hoger onderwijs voor Turkse en Maghrebijnse leerlingen, studenten en ouders.

Ouders van allochtone studenten zijn vaak niet vertrouwd met het Vlaams onderwijssysteem. In samenwerking met de studenten van Turkse afkomst ging de infoavond hoger onderwijs voor Turkse leerlingen, studenten en ouders door op 01 december 2011. Er waren 50 ouders ingeschreven.

In samenwerking met de studenten van Maghrebijnse afkomst ging de infoavond hoger onderwijs voor Maghrebijnse leerlingen, studenten en ouders door op 1 maart 2012 . Er waren ongeveer 60 aanwezigen.

c) Tutor traint talent.

Studenttutoring is één van de methoden bij het werken aan gelijke onderwijskansen. In 2007 werd in dit verband door de toenmalige Vlaamse minister van onderwijs en de Koning BoudewijnStichting een ondersteuningsfonds opgericht om studenttutoring projecten op te starten en op te volgen. Op 19 september 2011 werd het besluit van de Vlaamse regering betreffende subsidies voor studenttutoring goedgekeurd. In overeenstemming met de principes en voorwaarden uit dit besluit hebben 35 ouderejaarsstudenten gedurende het schooljaar 2011-2012 op regelmatige wijze gewerkt als tutor. Er was samenwerking met 10 secundaire scholen.

d) Partner in het project Onderwijs Inburgering.

Sinds september 2011 is UHasselt partner in het project Onderwijs Inburgering voor derdelanders met een educatief perspectief. Medewerkers van UHasselt zijn lid van de stuurgroep, de werkgroep taal en de werkgroep toegankelijkheid.

Doorstroom

a) Acties voor studenten in bijzondere omstandigheden

Onder 'studenten in bijzondere omstandigheden' verstaan we o.m. topsport-, werkstudenten en studenten met een lichamelijke of psychische functiebeperking.

De studenten met functiebeperkingen betreft zowel studenten met een (zichtbare) motorische of zintuiglijke aandoening als studenten met een psychische aandoening of andere niet-zichtbare aandoeningen zoals dyslexie, disorthografie, dyspraxie, chronische vermoeidheid, chronische ziekten e.d.

Opdat de omstandigheden waarin deze studenten zich bevinden geen aanleiding zouden geven tot studievertraging kunnen zij 'redelijke faciliteiten' aanvragen. Belangrijk hierbij is de haalbaarheid en de mate van aanvaardbaarheid van de faciliteiten.

Voor studenten in bijzondere omstandigheden werd een stappenplan ontwikkeld waarin zij redelijke faciliteiten kunnen aanvragen. Deze procedure werd beschreven in een voorgaand jaarverslag.

In het academiejaar 2011-2012 werden onderstaande aantallen studenten in bijzondere omstandigheden geregistreerd:

		2011-12
Functioniebeperkingen	Aandachtstekort- en gedragsstoornissen (o.a. ADHD, ODD, CD)	17
	Andere fysieke functiebeperking	2
	Andere leerstoornis	1
	Andere psychiatrische/psychische functiebeperking	2
	Chronische ziekte	12
	Dyslexie	52
	Disorthografie	12
	Motorische functiebeperking	3
	Pervasieve ontwikkelingsstoornis (oa autismespectrum-stoornis)	4
	Ticstoornissen (oa Gilles de la Tourette)	1
	Visuele functiebeperking	3
Tewerkgestelde studenten		19
Topsportstudenten		12
Andere bijzondere omstandigheden		6
Totaal:		146

b) Behoeftte onderzoek naar ondersteuningsbehoeften van studenten met dyslexie.

Samen met collega's van de AUHL gebeurde een literatuuronderzoek naar de mogelijkheden voor ondersteuning van studenten met dyslexie. Op basis hiervan werden twee software aanbieders (Kurzweil, Sprint) uitgenodigd om hun aanbod voor te stellen aan studenten met dyslexie en bij uitbreiding aan studenten met een visuele beperking. Op basis van deze gegevens werd een voorstel van advies uitgewerkt voor het dagelijks bestuur van de AUHL. Doelstelling is om binnen de associatie een groepsaankoop softwarepakketten te laten goedkeuren en deze aan gunstige voorwaarden ter beschikking te stellen van de studenten.

c) Meter/peter project voor eerstejaarsstudenten van allochtone afkomst.

De meter-peters zijn een aanspreekpunt en vertrouwenspersoon en vormen een brug naar integratie binnen de universiteit, zowel sociaal als naar studievereisten.

Veertien ouderejaarsstudenten zijn in oktober 2011 gestart met de begeleiding van in totaal 30 eerstejaarsstudenten van allochtone afkomst die wensten deel te nemen.

d) Tutor begeleider tijdens de werkzittingen wiskunde voor eerstejaarsstudenten BEW met een niet adequate vooropleiding.

Eerstejaarsstudenten BEW met minder dan 6u wiskunde in het SO krijgen de gelegenheid tot extra werkzittingen waarin de oefeningen herhaald worden. Deze extra werkzittingen worden begeleid door succesvolle ouderejaarsstudenten/tutors.

In oktober 2011 hebben 70 eerstejaarsstudenten zich hiervoor ingeschreven, er waren vier tutors.

e) Tutor begeleider voor eerstejaarsstudenten Informatica met overkomelijke studieproblemen.

Op basis van examenresultaten krijgen eerstejaarsstudenten informatica met overkomelijke moeilijkheden de gelegenheid om vakinhoudelijk en naar studievaardigheden ondersteuning te krijgen van een succesvolle ouderejaarsstudent/tutor. De taak van de tutor is supplementair aan die van docenten, coaches en onderwijskundigen.

In 2011-2012 namen 14 eerstejaarsstudenten na aanbeveling van de examencommissie deel aan de tutoring, er waren 7 tutors.

f) Septembercursus wiskunde.

Voor studenten die zich inschrijven in de opleiding HI/BI en in de opleiding TEW is er gelegenheid tot het volgen van een opfrissingscursus wiskunde. Deze septembercursus wordt gegeven door succesvolle ouderejaarsstudenten (tutors). In september 2012 waren er voor de cursus HI/BI 2 tutors en 40 studenten, voor de cursus TEW 3 tutors en 110 studenten.

g) Academisch Nederlands voor eerstejaarsstudenten BEW.

De cursus academisch Nederlands (3SP) is een vak voor alle eerstejaarsstudenten BEW.

h) Diversiteitsprijs voor de meest verdienstelijke allochtone student.

Naar aanleiding van zijn pensionering, en zijn grote gedrevenheid voor de democratisering van het hoger onderwijs werd met financiële ondersteuning van de N.V. Concentra de bijzondere prijs erebeheerder Willy Goetstouwers voor de meest verdienstelijke student of medewerker van de UHasselt ingesteld, sinds editie 2011 onder de naam 'Diversiteitsprijs'. Deze prijs is een blijk van waardering voor een student (of een groep studenten) of een medewerker (of groep van medewerkers), die door inzet of acties de deelname van jongeren aan hoger onderwijs duidelijk heeft bevorderd.

Op 23 september 2011 werd de prijs uitgereikt aan een Marokkaanse studente die in juni 2011 haar diploma Toegepaste Economische Wetenschappen met onderscheiding behaalde. Ze was niet alleen een schitterende studente, maar heeft zich ook altijd ingezet in het begeleidingsproject voor allochtone jongeren in de Universiteit Hasselt (o.a. als meter voor enkele allochtone eerstejaarsstudenten).

De Diversiteitsprijs 2012 werd uitgereikt aan een 18-jarige studente geneeskunde van Pakistaanse afkomst. Vanuit een sterke wilskracht startte ze het toch niet-evidente traject om arts te worden. Ondanks familiale moeilijkheden zat ze in 2012 al in haar derde jaar geneeskunde aan de UHasselt waardoor ze twee jaar jonger is dan de gemiddelde geneeskundestudent. Als rolmodel voor meisjes van allochtone origine kan dit tellen.

Uitstroom

Naast de verschillende jobevenementen en meetings georganiseerd door studentenverenigingen en faculteiten, was er de actieve verspreiding van loopbaaninformatie en vacatures via de facebook groep 'Turkse alumni en laatstejaarsstudenten in Vlaanderen'. Deze groep is een initiatief van voormalige laatstejaarsstudenten BEW van UHasselt, ondersteund door een stafmedewerker diversiteit.

1.5.6 Onderbouwing en Professionalisering

Onderbouwing

In opvolging van de kwantitatieve analyses op studentenkenmerken en doorstroomindicatoren (onderzoek Steven Lenaers, intern rapport juni 2011) werd de opdracht gegeven aan SEIN om door middel van diepte-interviews met studenten de resultaten kwalitatief te exploreren en onderbouwen. De kwalitatieve analyses worden gebundeld in een nota met als titel 'Studievoortgang van kansengroepen aan de UHasselt, kwalitatief onderzoek naar de beleving van relationele en institutionele achterstellingmechanismen' (Steven Lenaers, intern rapport oktober 2011).

Professionalisering

Onderwijskundigen en stafmedewerkers diversiteit volgden studiedagen rond diversiteit georganiseerd door o.a. SIHO, Vlor, Vlir, Hiva, Steunpunt Studie en Schoolloopbanen, school tegen racisme. Op 18 oktober 2011 organiseerde UHasselt in samenwerking met SIHO de studiedag 'Universal Design for Learning'.

2 De kwaliteitszorg

2.1 Interne Kwaliteitszorg

Het stelsel van interne kwaliteitszorg m.b.t. het onderwijs

De faculteiten ontwikkelen, organiseren en evalueren het onderwijs voor de opleidingen die tot hun bevoegdheid behoren. Het facultair beleid is de implementatie van het algemeen beleidskader op instellingsniveau. In de faculteitsraad zijn de studenten vertegenwoordigd.

Voor de voorbereiding van curriculumwijzigingen en de kwaliteitszorg van de curricula richt de faculteit Onderwijsmanagementteams (OMT's) in met onder meer volgende bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- voorbereiding van curriculumontwikkelingen en –wijzigingen; aandachtspunten hierbij zijn verwevenheid onderwijs-onderzoek en werkvormen;
- opvolging van de praktische organisatie van het curriculum, inclusief examens;
- dagelijkse opvolging en bewaking van de kwaliteit van de opleidingsonderdelen en de opleiding; hiertoe richt het OMT onder meer evaluatievergaderingen met studenten in (zie verder);
- voorbereiding van de zelfevaluatie in het kader van visitaties.

Het OMT rapporteert en adviseert aan de bevoegde faculteit.

Coördinerend verantwoordelijken met een onderwijsopdracht in de betreffende opleiding komen in aanmerking als lid van het OMT. Vertegenwoordigers van de studenten worden minstens één maal per jaar uitgenodigd en worden minstens geraadpleegd bij curriculumwijzigingen, de evaluatie van de kwaliteitszorg van het onderwijs en de voorbereiding van het zelfevaluatierapport in het kader van visitaties.

Het intern kwaliteitszorgsysteem omvat volgende elementen:

- evaluatiecommissies
- evaluatie van een opleidingsonderdeel/onderwijsteam
- studietijdmetingen
- evaluatie van de opleiding
- docentenevaluatie

Deze elementen worden hieronder verder toegelicht.

Evaluatiecommissies

De evaluatiecommissies hebben als opdracht het bewaken van de onderwijskwaliteit in een bepaalde periode en het oplossen van acute knelpunten in het onderwijs. Tijdens de vergaderingen van de evaluatiecommissies krijgen studenten de kans om opmerkingen te geven, suggesties te doen en vragen te stellen in verband met opleidingsonderdelen van een bepaalde periode. De opvolging gebeurt door de betrokken OMT's, die ondersteund worden door onderwijskundigen. Er is een terugkoppeling naar alle studenten via het verslag. In de onderwijs- en examenregeling wordt de samenstelling en werking van deze evaluatiecommissies nader omschreven. Soms wordt een

gesignaleerd knelpunt nader onderzocht door het instellen van een focusgroep met een steekproef studenten.

In het academiejaar 2011-2012 organiseerde elke opleiding minstens één evaluatievergadering (door evaluatiecommissie) per onderwijsperiode.

Evaluatie van een opleidingsonderdeel/onderwijsteam

In 2004-2005 werd in de Onderwijsraad een instellingsbrede vragenlijst ontwikkeld voor de evaluatie van een opleidingsonderdeel/onderwijsteam. Ook De lijst wordt aangeboden via het intranet. De evaluatievragen zijn afgeleid uit het UHasselt-onderwijsconcept en betreffen de doelstellingen, de inhoud, de onderwijsvormen, de studeerbaarheid, de onderwijsbegeleiding, het studiemateriaal en de toetsing. De plaats van het opleidingsonderdeel in het geheel van het programma komt eveneens aan bod (aansluiting met andere opleidingsonderdelen, aansluiting bij de voorkennis van de studenten). Jaarlijks wordt een derde van de opleidingsonderdelen van elk studiejaar geëvalueerd. De resultaten (met commentaar) kunnen door de coördinerend verantwoordelijken zelf opgevraagd worden via intranet voor alle opleidingsonderdelen waarbij ze betrokken zijn. Naast de vragenlijst over de klassieke opleidingsonderdelen werden specifieke vragenlijsten over stages, thesisbegeleiding en projecten ontwikkeld. De voorzitters van de onderwijsmanagementteams en de voorzitters van de docentenevaluatiecommissies kunnen alle resultaten (zonder commentaar), waarvoor ze bevoegd zijn, consulteren via intranet. De coördinerend verantwoordelijke koppelt de resultaten i.v.m. werksitzingen/responsiecolleges/practica terug naar zijn/haar onderwijsteam. Docenten of assistenten die dit wensen kunnen hun resultaten of de interpretatie ervan bespreken met de onderwijskundigen.

In 2011-2012 werd in elke faculteit minstens één derde van de georganiseerde opleidingsonderdelen geëvalueerd.

Studietijdmetingen

Aan de diverse opleidingsonderdelen worden studiepunten toegekend op basis van de geschatte studietijd voor de studenten (waarbij één studiepunt overeenkomt met 25 à 30 studiebelastingsuren). Het aantal studiepunten wordt gebruikt bij het toekennen van de gewichten aan de diverse opleidingsonderdelen bij de examens. Studietijdmetingen worden uitgevoerd om de geschatte studietijd te toetsen aan de realiteit en zijn een bijkomende informatiebron om de kwaliteit van een curriculum te beoordelen. Studietijdmetingen worden geregeld uitgevoerd, i.h.b. bij knelpunten en bij grondige curriculumveranderingen. De resultaten van de studietijdmetingen worden teruggekoppeld naar de betrokken onderwijsteams en het onderwijsmanagementteam en kunnen leiden tot aanpassingen aan opleidingsonderdelen.

Schattingen van de studietijd komen bovendien ook aan bod bij elke evaluatievergadering.

In 2011-2012: werden studietijdmetingen uitgevoerd in BEW, Rechten, Geneeskunde en Wetenschappen.

Docentenevaluatie

De leden van het zelfstandig academisch personeel worden minstens om de vijf jaar, maar in ieder geval na een stageperiode, na (en tijdens) een tenure track periode en drie jaar na een bevordering, geëvalueerd over de wijze waarop zij hun taak hebben vervuld in de voorbije periode.

Het universiteitsbestuur kan uitzonderlijk en gemotiveerd beslissen tot het uitvoeren van een tussentijdse evaluatie t.a.v. één of meerdere ZAP-leden.

De evaluatie wordt ten behoeve van het universiteitsbestuur voorbereid door de statutaire commissie. Zij baseert zich onder meer op het evaluatieverslag vanwege de bevoegde docentenevaluatiecommissie, die het resultaat van de studentenbevragingen mee opneemt en bespreekt in zijn verslag.

Onderwijskundige professionalisering

De onderwijskundige professionalisering komt de kwaliteit van het onderwijs ten goede en is bijgevolg ook een onderdeel van de interne kwaliteitszorg.

Professionalisering van beginnend academisch assistierend personeel

De Universiteit Hasselt heeft zich geëngageerd voor actief en studentgecentreerd onderwijs. Het leerproces wordt ondersteund door het creëren van passende leertaken in de vorm van opdracht-, probleem- en/of projectgestuurd onderwijs, en omgevingselementen met aangepast studiemateriaal en moderne onderwijstechnologieën. Bij de realisatie van deze onderwijsvisie in de praktijk is een onderwijskundige professionalisering van het academisch personeel belangrijk.

Daarom wordt bij het begin van elk academiejaar een sessie 'introductie in het onderwijssysteem van de UHasselt' gepland voor nieuwe personeelsleden die betrokken zijn bij onderwijsactiviteiten (beginnende docenten en assistenten). Deze sessie behandelt het onderwijsconcept, de onderwijs- en examenregeling (OER) en de kwaliteitszorg. De sessie heeft vooral als doel de nieuwe docenten en assistenten te begeleiden in hun rol als begeleider in studentgecentreerde leeromgevingen.

2.2 Externe kwaliteitszorg

Visitatie bachelor en master of Science in de verkeerskunde

De academische bachelor- en masteropleiding in de verkeerskunde zijn nieuwe, relatief jonge opleidingen in het landschap van de universitaire opleidingen in Vlaanderen. Ze gingen in het academiejaar 2004–2005 van start en worden enkel door de Universiteit Hasselt aangeboden.

De opleidingen bachelor en master verkeerskunde werden gevisiteerd in februari - maart 2012. Het visitatierapport werd door de VLUHR gepubliceerd in oktober 2012.

De commissie stelde vast dat de studenten worden opgeleid tot academisch geschoolde verkeerskundigen die als generalisten in staat zijn om naar verkeerskundige problemen te kijken met een helikopterblik. De afgestudeerden kunnen ingezet worden in een breed beroepenveld door een multidisciplinaire benadering in een breed vakgebied.

De commissie toont zich tevreden over de verschillende integratieve opleidingsonderdelen in de programma's, dit in combinatie met de verschillende leerlijnen die door de opleidingen duidelijk worden uiteengezet. Deze sequentiële opbouw zorgt er voor dat de programma's een duidelijke samenhang krijgen. De studenten worden voor verschillende opleidingsonderdelen al bij aanvang van de bacheloropleiding in contact gebracht met practica en werkzittingen, naast hoorcolleges en

zelfstudie (een brede variatie aan werkvormen en flexibele leermogelijkheden: o.a. ook distance learning voor werkstudenten en internationale studenten). Voor specifiek verkeerskundige opleidingsonderdelen wordt er eerder gekozen voor het vervullen van verkeerskundige opdrachten of projectwerk.

De commissie stelde voorts nog vast dat de opleidingen worden verzorgd door een uitgebreide groep jonge docenten die beschikken over een grote onderzoekskundigheid. Ook op materieel vlak is de commissie tevreden met de goede opleidingsspecifieke voorzieningen waaronder rijsimulators.

Toekomstgericht verbeterperspectief

De opleiding wil vooral nog werken aan het versterken van het internationale karakter van de opleiding (meer bepaald van de masteropleiding) door het intensifiëren van de internationale contacten en het integreren van internationale studenten op de universitaire campus. Tevens wil zij de samenwerking met andere opleidingen en het beroepenveld nog versterken.

Daarnaast willen zij blijvend werken aan het uitbouwen van een sterk curriculum met continue aandacht voor kwaliteitszorg.

De opleiding wil zich nog beter profileren door maatschappelijk relevante topics meer aandacht te geven en de naam beter te laten aansluiten bij haar maatschappelijke relevantie ('mobiliteitswetenschappen' in plaats van 'verkeerskunde').

Visitatie bachelor en master of Science in de toegepaste economische wetenschappen

De bachelor en master of science in de toegepaste economische wetenschappen werden gevisiteerd in november-december 2011. Het visitatierapport werd door de VLUHR gepubliceerd in december 2012.

De visitatiecommissie heeft een globaal positief beeld over de academische opleidingen toegepaste economische wetenschappen (TEW) in Vlaanderen. Ze heeft vastgesteld dat de afgestudeerden kritisch en polyvalent zijn en breed inzetbaar op de arbeidsmarkt.

De masteropleidingen aan de UHasselt zetten sterk in op zowel professioneel als academisch vlak. De commissie waardeert dan ook de betrokkenheid van het beroepenveld. Tevens is de commissie positief over het feit dat de UHasselt de Engelstalige Master of Management aangegrepen heeft om bewust andere accenten te leggen. Het is een conceptueel goed uitgewerkt programma met een duidelijke samenhang.

De bachelor en master opleidingen toegepaste economische wetenschappen inclusief master of management krijgen (samen met de bacheloropleiding TEW aan de KULAK) als enige in Vlaanderen een goede score voor studiebegeleiding omwille van een adequaat en doordacht palet van begeleidingsinstrumenten waarbij de toegankelijkheid van het personeel één van de grote troeven is. Bovendien waardeert de commissie het onderwijsconcept waarin de begeleide zelfstudie en interactieve aanpak centraal staat. Zij pleit wel voor meer aandacht voor leerlijnen en voor de leerlijn onderzoeksmethoden in het bijzonder.

Visitatie bachelor en master of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (HI) en handelsingenieur in de beleidsinformatica (BI)

De bachelor en master of science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur en handelsingenieur in de beleidsinformatica werden gevisiteerd in november-december 2011. Het visitatierapport werd door de VLUHR gepubliceerd in december 2012.

De visitatiecommissie is in het algemeen tevreden over de kwaliteit van de Vlaamse universitaire opleidingen handelsingenieur (HI) en handelsingenieur in de beleidsinformatica (BI). De opleidingen HI zijn gevestigde waarden en hebben een uitstekende reputatie. Het zijn generalistische opleidingen die beogen een brugfunctie tussen (bedrijfs-)economie en technologie te realiseren. De opleidingen BI doelen op een gelijkaardige brugfunctie, die tussen (bedrijfs-)economie en informatiesystemen. De BI-opleidingen zijn minder bekend en trekken beduidend minder studenten aan dan de klassieke HI-opleidingen. De commissie stelde vast dat de afgestudeerden HI en BI zeer tevreden zijn over het genoten onderwijs alsook uitstekende carrière mogelijkheden hebben.

Het springt in het oog dat deze opleidingen aan de UHasselt als enige in de cluster een goede score krijgen op het onderwijsrendement. De rendementcijfers liggen beduidend hoger dan die van vergelijkbare opleidingen elders in Vlaanderen. De commissie looft het uitgestippelde rendementsbeleid, mede ondersteund door de goede studiebegeleiding en de krachtige onderwijsomgeving.

De bachelor- en masteropleidingen HI en BI aan de UHasselt onderscheiden zich in Vlaanderen door een onderwijsconcept dat niet alleen beleidsmatig is ingeschreven maar dat ook in de dagdagelijkse onderwijspraktijk gerealiseerd wordt onder meer door de omvang en kwaliteit van het ingezette personeel.

Verder waardeert de commissie de ruimte voor interdisciplinair werk en ook de kwantitatieve en kwalitatieve kwaliteitsbewaking. Zo is er onder meer een consequent uitgevoerd bevragingssysteem dat verschillende opleidingsonderdelen systematisch en periodiek evalueert. Ook hier onderscheidt de UHasselt zich t.o.v. de vergelijkbare opleidingen in Vlaanderen.

Verbeterperspectief

In de toekomst wil de faculteit nog meer inzetten op de identiteit van de opleidingen. Opdat onze opleidingen verder kunnen worden versterkt en de formele kwaliteitstoetsen in de nabije en verre toekomst zullen doorstaan, is er meer nodig dan een directe vertaling van de suggesties van de visitatiecommissies in (ad hoc) curriculumaanpassingen. Meerdere aanbevelingen vragen in eerste instantie om een andere/betere methodologie voor het opbouwen van een curriculum met aandacht voor verdere innovatie in het curriculum. Elke grondige curriculumherziening moet in overleg met studenten/alumni en input van het afnemend veld gebeuren. Met name de opleiding BI heeft nog een te zwak eigen profiel.

De bacheloropleiding mag meer eigen finaliteit kennen, bijvoorbeeld met een bachelorproef en een duidelijker afgerond pakket.

De internationale dimensies van leerlijnen moeten verder worden aangezet. Hoewel een positieve evolutie merkbaar is, moet verder worden ingezet op de internationalisatie van studietrajecten en internationale mobiliteit van docenten. Ook is een sterkere focus op HRM is een aandachtspunt.

Opgestarte initiatieven voor docentenprofessionalisering worden verder uitgewerkt en geoptimaliseerd.

Specifieke Lerarenopleiding Toegepaste Economische Wetenschappen

Tussen maart 2011 en maart 2012 werden 51 specifieke lerarenopleidingen gevisiteerd, die worden aangeboden aan Vlaamse universiteiten, hogescholen en centra voor volwassenenonderwijs. Het visitatiebezoek aan de Specifieke Lerarenopleiding Toegepaste Economische Wetenschappen vond plaats op 30 en 31 mei 2011. Het visitatierapport werd door de VLUHR gepubliceerd in december 2012.

De commissie beoordeelde de opleiding positief voor alle zes 'onderwerpen' die in de visitatie aan bod kwamen. Voor een aantal 'facetten' van het programma werd de score 'goed' toegekend. Zowel de professionele als de academische gerichtheid van het programma worden als goed beoordeeld, omdat een degelijke uitwerking van de praktijkcomponent gecombineerd wordt met een goede academische kennisbasis.

Ook de inhoudelijke samenhang van het programma wordt door de commissie gewaardeerd, omwille van de duidelijke leerlijnen, de toegepaste regels van volgtijdelijkheid, het op elkaar voortbouwen van de delen van de praktijkcomponent, de koppeling daarvan met de didactische opleidingsonderdelen en de verwevenheid van de vakdidactische en algemeen didactische componenten. De commissie meent dat op een hoog niveau wordt getoetst. De opleiding streeft naar een toetsing die gericht is op assessment: het geïntegreerd toetsen van kennis, inzicht en vaardigheden. Tevens sluit het programma volgens de commissie qua vorm en inhoud goed aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Verder kende de commissie de score 'goed' toe voor het facet 'gerealiseerd niveau'. De commissie meent dat de bij de alumni gerealiseerde eindkwalificaties goed in overeenstemming zijn met de basiscompetenties voor de startende leraar en de hieruit geformuleerde opleidingsdoelen. Zowel de alumni als het werkveld zijn zeer tevreden over de realisatie van de opleidingsdoelen. De alumni ervaren de opleiding weliswaar als zwaar, maar zijn ook van oordeel dat ze hen de nodige startcompetenties en referentiekaders levert om in het onderwijs aan de slag te gaan. Zij stippen de vakdidactische focus en het academische karakter als positief aan. Het werkveld waardeert de alumni om hun vakdidactische bagage en hun gerichtheid op innovatief en creatief omgaan met leerstof en handboeken.

Toekomstgericht verbeterperspectief

De hierboven weergegeven positieve oordelen sluiten uiteraard niet uit dat de commissie per onderwerp een aantal suggesties ter verbetering heeft geformuleerd. Mede op basis daarvan bepaalde het Onderwijsmanagementteam van de Specifieke Lerarenopleiding Toegepaste Economische Wetenschappen een aantal prioritaire actiepunten. Dat gebeurde al medio 2011, in aansluiting bij het visitatiebezoek, op basis van de mondelinge rapportering. Die actiepunten werden vanaf het academiejaar 2011-2012 in uitvoering gebracht.

Een eerste prioriteit is het verhogen van het studentenaantal, mede omdat een aantal door de commissie geïdentificeerde knelpunten te wijten zijn aan de beperkte schaalgrootte van de opleiding.

Een ander prioritair actiepoint is de studiebelasting. In aansluiting bij de suggesties van de commissie, wordt gewerkt aan een meer evenwichtige spreiding van de studiebelasting over de trimesters, over de afstemming van de reële en begrote studietijd per opleidingsonderdeel en over de efficiëntie en benodigde studietijd voor de praktijkopdrachten.

Verder is er voor gekozen om een aantal relatieve sterkten van het programma nog verder uit te bouwen. Het gaat vooreerst over de versterking van de interne samenhang van het programma. Dat wordt nagestreefd door een optimalisatie van de aansluiting en een minimalisatie van de overlap tussen de 'theorievakken', evenals door een betere aansluiting van de niet-didactische 'theorievakken' bij de praktijkcomponent.

Dit laatste past ook in een ander actiepoint, met name de verdere versterking van het 'assessment' karakter van de toetsing. Dat gebeurt tevens door een meer expliciete en systematische beoordeling van attitudes en door versterking van de consistentie en de transparantie van de feedback bij en de beoordeling van de praktijkcomponent.

Aansluitend bij een andere suggestie van de commissie wordt tevens gezocht naar middelen om de versnippering van de (onderzoeksgebonden) opdrachten te reduceren en om deze nog sterker dan voorheen samen met het werkveld te ontwikkelen.

De commissie suggereerde ook om te investeren in de algemeen didactische en vakdidactische collectie van de bibliotheek. Dit wordt heden gerealiseerd mede dank zij een krediet voor 'specifieke didactische uitrusting'.

Zoals de commissie voorstelde, werden studentenvertegenwoordigers opgenomen in het Onderwijsmanagementteam.

Belangrijke aanbevelingen van de commissie werden geformuleerd t.a.v. de aanpak van de interne kwaliteitszorg. Er werd gepleit voor een betere aansturing van die kwaliteitszorg, voor een meer systematische aanpak van de verbeteringsmaatregelen en voor een gezamenlijk bepaling van prioriteiten. Aansluitend daarbij wordt gezocht naar wegen om de interne kwaliteitszorg meer systematisch en doelgericht te organiseren, zonder daarbij evenwel de keuze voor vooral kwalitatieve vormen van gegevensverzameling te verlaten.

Visitatie Bachelor of Laws in de rechten

De gevisiteerde bacheloropleiding is een nieuwe opleiding, die een samenwerking inhoudt tussen UHasselt, KU Leuven en Maastricht University. Zij ging van start in het academiejaar 2008-2009 en telt op 1 februari 2013 reeds 678 studenten. De aansluitende masteropleiding zal in 2012-2013 volledig geïmplementeerd zijn en krijgt een eerste visitatie in 2014. Zij telt ongeveer 136 studenten.

De bacheloropleiding rechten werd als nieuwe opleiding een eerste maal gevisiteerd op 15 en 16 november 2012. Het visitatierapport werd door de VLUHR gepubliceerd in maart 2013.

Vooraf de score 'excellent' op het onderdeel 'maatregelen tot verbetering in het kader van de interne kwaliteitszorg' springt in het oog. Excellent betekent dat de opleiding op dat vlak als 'best practice' en als internationaal voorbeeld kan dienen voor andere opleidingen. De commissie concludeerde in die zin omdat de opleidingsdirecteur samen met het opleidingsbestuur een zeer actieve rol speelt in de interne kwaliteitszorg. Zo werd de opbouw en de samenhang van het programma verbeterd, werd een aanbod van onderwijsprofessionalisering opgezet dat aansluit bij

de noden van de opleiding en wordt samen met de partnerinstellingen gezocht naar de ideale samenstelling van onderwijsteams. De onderwijsteams van de drie partneruniversiteiten sturen de inhoud van hun opleidingsonderdelen overigens geregeld bij. De organisatie geeft volgens de commissie dus blijk van een groot leervermogen.

De commissie waardeerde ook dat, via een samenwerking tussen de bibliotheken van de universiteit, de balie en de rechtbanken, op korte tijd een adequate juridische collectie toegankelijk werd gemaakt voor alle studenten.

Het blokkensysteem heeft als positieve punten dat de studenten vanaf de eerste dag actief betrokken worden bij het onderwijs en dat de studenten geholpen worden om de leerstof zelfstandig te verwerken. Deze aanpak wordt consequent toegepast en het zelfsturend karakter wordt zorgvuldig opgebouwd. Gezien het gekozen didactisch concept, vindt de commissie het positief dat studenten maximaal gestimuleerd worden door aansluitend bij het onderwijsblok examens af te leggen.

De bacheloropleiding rechten beschikt bovendien over een zeer gemotiveerd en actief team van personeelsleden, die zeer bereikbaar zijn voor de studenten. Deze grote inzet en dynamiek hebben sterk bijgedragen tot de kwaliteit van de opleiding.

De universiteit is er dus in geslaagd om op korte tijd een opleiding te ontwikkelen die studenten goed voorbereidt op hun masteropleiding. Op basis van de eerste resultaten in de diverse masteropleidingen, stelt de commissie vast dat de afgestudeerden niet alleen in Hasselt, maar ook in Leuven en in Antwerpen vrij vlot de stap naar de masteropleiding zetten. Anderzijds profileert de opleiding zich door de keuze voor opdracht- en probleemgestuurd onderwijs duidelijk ten aanzien van de andere Vlaamse rechtenopleidingen.

Toekomstgericht verbeterperspectief

De commissie gaf aan dat de opleiding haar profiel van meerlagigheid en rechtsvergelijking nog verder kan uitdiepen in alle opleidingsonderdelen.

Het toetsbeleid zou nog explicieter kunnen aansluiten bij de doelstellingen en het didactisch concept van de opleiding.

Een aandachtspunt voor de toekomst is te zoeken naar manieren om de grote inzet die de organisatie van haar onderwijs vergt te combineren met voldoende ruimte voor de verdere uitbouw van het onderzoek.

Visitaties integrerende opleidingen:

Bachelor en master of Science in de architectuur

De opleidingen bachelor en master in de architectuur werden gevisiteerd in mei 2011. Het visitatierapport werd door de VLOHRA gepubliceerd in maart 2012.

Met een sterke positieve beoordeling in de terugmelding voor heel veel facetten positioneerde de opleiding zich als zeer goed in Vlaanderen. "De opleiding architectuur richt zich expliciet op een masterniveau naar Europese maatstaven.", zo meldt de commissie bij de beschrijving van de doelstellingen. Het competentieprofiel is helder en consistent omschreven rond de drie rollen die een master in de architectuur volgens de opleiding moet beheersen, namelijk ontwerper,

onderzoeker en manager. Voor elk van deze rollen zijn kennisniveau en vaardigheidsniveau bepaald. Het academiseringsbeleid van de opleiding focust op 'research by design'. Dit wordt als sterk punt weerhouden daar deze kruisbestuiving tussen ontwerpen en onderzoeken de meeste mogelijkheden biedt.

Het programma is opgebouwd rond leerlijnen waarbinnen de competenties elkaar logisch opvolgen. Het didactische concept van de opleiding omhelst een brede waaier aan klassieke en hedendaagse werkvormen die gericht zijn op een afnemende sturing en een verhogende zelfstandigheid van de student. Bovendien heeft de opleiding een sterk ontwikkeld toetsbeleid. De masterproef heeft naast een duidelijke onderzoeksgerichtheid ook bijzondere aandacht voor de professionele gerichtheid.

De commissie kon vaststellen dat er veel assistenten en lopende doctoraten aanwezig zijn in de opleiding waardoor de ondersteuning voor het academiseringsproces verzekerd is. Het aantal doctores en doctorandi is in de voorbije jaren immers ruim verdubbeld, en het aantal actieve onderzoekers is met ongeveer 20 procent gestegen.

Het beleid houdt niet enkel rekening met de onderwijskundige, inhoudelijke en didactische kwaliteiten van het personeel, maar binnen het onderwijsteam is er een waaier aan specialisaties aanwezig: cultuurwetenschappen, humane wetenschappen, interieurarchitectuur, architectuur, bouwkunde, wetenschappen, stedenbouwkunde, monumentenzorg, landschapsarchitectuur, industrieel design, recht en ethiek. Bovendien bestaat er binnen de opleiding een gedegen studiebegeleiding.

Toekomstgericht verbeterperspectief

De opleiding wil zich nog scherper profileren. Zij wil nog extra inzetten op het optimaliseren van het evenwicht tussen professionele en onderzoeksgerichtheid in de masterproeven.

Zij wil ook werken aan het voortdurend verbeteren van het leermateriaal voor studenten en prioritair werk maken van werkplekken voor studenten.

Daarnaast wil de opleiding sterk inzetten op internationalisering.

Bachelor en master of Science in de interieurarchitectuur

De opleidingen bachelor en master in de interieurarchitectuur werden gevisiteerd in december 2011. Het visitatierapport werd door de VLOHRA gepubliceerd in juni 2012.

Door de positieve beoordeling van de visitatiecommissie positioneerde de opleiding zich duidelijk in Vlaanderen. Het profiel van de opleiding is helder geformuleerd rond de kerncompetenties: onderzoeken, ontwerpen, communiceren en ondernemen. Het profiel als een ontwerpopleiding met ontwerpend onderzoek als discipline-specifieke wetenschappelijke onderbouw is goed uitgewerkt. De opleiding ondergaat volgens de commissie een voorbeeldig proces van de academisering, dat ook op Europees niveau weinig parallellen kent. De opleiding geeft de studenten Interieurarchitectuur de mogelijkheid zich toe te spitsen op vier domeinen: Scenografie, Retail, Meubel/wonen en Herbestemming, waarbij dit laatste nog scherper gedefinieerd mag worden.

In het algemeen zijn de evenwichtigheid van het programma aangaande ontwerp, onderzoek en onderwijs en de aanwezigheid van specialisatie domeinen de sterke punten van deze opleiding.

De verwevenheid tussen onderzoek en onderwijs is volgens de commissie reeds sterk voelbaar. De inbedding van vooruitstrevend onderzoek, dat binnen de opleiding wordt gedaan, in het onderwijs

kwam op overtuigende wijze tot uiting tijdens de visitatie. Tegelijk blijft de professionele gerichtheid van de opleiding nauw aansluiten bij datgene wat vanuit de beroepspraktijk gevraagd wordt.

Het didactisch concept van de opleiding vertrekt vanuit een holistische visie, waarin alle opleidingsonderdelen met elkaar in verband staan. De ontwerpstudio vormt de spil waaromheen de mantelvakken zijn gegroepeerd. Hierdoor leren de studenten de theorie aan de praktijk te koppelen en onderzoek te zien als een relevant aspect van het ontwerpen. Bovendien is de synergie tussen ontwerp en onderzoek in de masterproef een pluspunt.

De studenten zijn in het algemeen erg enthousiast over de kwaliteit van hun docenten. Ze appreciëren in het bijzonder dat de docenten zelf verschillende vooropleidingen gehad hebben en ieder hun eigen perspectief kunnen bieden op interieurarchitectuur.

De commissie waardeert de grote inspanning die de opleiding levert op het vlak van studiebegeleiding en de laagdrempelige aanpak. Ze laat zich ook positief uit over de betrokkenheid van de studenten, die via focusgesprekken, studentenvertegenwoordigers en een studentencomité inspraak hebben in het onderwijs dat ze krijgen.

Toekomstgericht verbeterperspectief

De opleiding wil vooral het internationale profiel van de opleiding verder uitbouwen. Langzaamaan wordt dan ook een internationaal netwerk opgestart. Dit zal cruciaal zijn voor het aantrekken van ambitieuze studenten uit andere dan de eigen regio.

De opleiding vindt het belangrijk verder te investeren in innoverende werkvormen en met name peerassessment in de ontwerpleiding.

In het kader van de academisering wil zij de eigen bibliotheek in de toekomst een grotere rol geven (meer fysiek aanwezige tijdschriften, aandacht voor een materialen bibliotheek).

Ook de kwantiteit van het personeel is een aandachtspunt.

Bachelor en master of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie

De bachelor en master in de revalidatiewetenschappen en kinesitherapie werden gevisiteerd in maart 2012. Het visitatierapport werd door de VLUHR gepubliceerd in december 2012.

De opleidingen in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie in Vlaanderen zijn internationaal van een hoog niveau. Ze worden zowel door hogescholen als door universiteiten ingericht. Het zijn allen academisch gerichte opleidingen die leiden tot eenzelfde diploma. Alle masteropleidingen worden om die reden gemeenschappelijk georganiseerd door een universiteit en een hogeschool. De commissie stelde in haar rapport vast dat deze opleidingen een geslaagde evolutie hebben gemaakt naar academische opleidingen.

Deze opleidingen zijn populair en kampen met het probleem van een te groot aantal eerstejaarsstudenten. De Limburgse opleiding revalidatiewetenschappen en kinesitherapie werd zo bijvoorbeeld op 5 jaar tijd 4 tot 5 maal groter. De grote instroom op termijn kan de kwaliteit van de opleiding in gevaar brengen, in casu door een gebrek aan opleidingsspecifieke materialen en lokalen en een gebrek aan personeel om alle studenten persoonlijk te begeleiden. Daarom is de visitatiecommissie van mening dat een niet-bindende oriëntatieproef een aanvaardbaar alternatief

is voor de huidige numerus clausus die na de opleiding gebeurt, dat veel energie, middelen en tijd kan besparen.

Het domein van de revalidatiewetenschappen en kinesitherapie specialiseert sterk. De commissie raadt de opleidingen echter aan om de vorming van de studenten tot 'omnipracticus' niet uit het oog te verliezen. Wel stelt de visitatiecommissie voor om binnen het pakket van afstudeerrichtingen een afstudeerrichting 'Onderzoek' in te richten. Dit met de bedoeling studenten beter voor te bereiden op een doctoraat.

Voor wat de opleiding in Hasselt betreft heeft de commissie vooral waardering voor de aandacht voor de 3 rollen conform de aanbevelingen van de Nationale Raad voor Kinesitherapie. Zij waardeert tevens het multidisciplinaire karakter van de opleiding en de blijvende aandacht voor de professionele gerichtheid naast de uitbouw van de academische competenties.

Verder beoordeelt de commissie het programma positief omwille van de opbouw via sterke leerlijnen en de aandacht voor competentieontwikkeling. Daarbij komt nog een toetsbeleid aansluitend bij het onderwijsconcept (OGO/PGO) en een goede kwaliteitsbewaking van de toetsing. Met dit alles slaagt de opleiding erin afgestudeerden af te leveren die communicatief sterk zijn met zin voor initiatief, wellicht mede door het onderwijssysteem en het bijhorende onderzoek. De opleiding scoort dan ook erg goed voor wat betreft haar academisch onderwijs en onderzoek en kwaliteit van haar personeel. De commissie geeft evenwel ook aan dat de opleiding onderbemand is.

Toekomstgericht verbeterperspectief

Naar de toekomst toe wil de opleiding de basiswetenschappen duidelijker profileren in de bacheloropleiding en blijvend aandacht hebben voor internationale en interculturele competenties.

De opleiding is gericht op het optimaliseren van de administratieve-organisatorische omkadering met het oog op het creëren van meer tijd voor de kerntaken aangaande de onderwijs- en de onderzoeksopdracht.

Verder kan de betrokkenheid van alle stakeholders, ook studenten, bij de verbetermaatregelen van het onderwijs nog geoptimaliseerd worden en is er nood aan een actiever alumni-beleid.

Daarnaast hoopt de opleiding het personeelsbestand te kunnen uitbreiden in de loop van de volgende jaren.

Bachelor of Science in de industriële wetenschappen

Master of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde

Sedert 2010-2011 worden de ingenieursopleidingen van XIOS en KHLim gezamenlijk aangeboden. Het samenvoegen van deze opleidingen gebeurt jaar na jaar. Dit betekent dat in 2012-2013 de samenvoeging van de gezamenlijke bachelor industriële wetenschappen voltooid wordt. In 2013-2014 worden alle masteropleidingen industriële wetenschappen gezamenlijk aangeboden en bekroond met een gezamenlijk UHasselt - KULeuven diploma.

Voor wat de bachelor betreft werden tegelijk de bacheloropleidingen samengevoegd tot één brede bachelor met 6 afstudeerrichtingen (bouwkunde, chemie, elektromechanica, elektronica-ICT, verpakkingstechnologie en nucleaire technologie) die elk rechtstreeks toegang geven tot één of meerdere masters. Zo zijn er 8 masteropleidingen:

- Bouwkunde
- Chemie
- Biochemie
- Elektronica-ICT
- Elektromechanica
- Energie
- Verpakkingstechnologie
- Nucleaire technologie

De visitatie van de opleidingen bachelor en master bouwkunde vonden plaats in januari 2011. Dit was tijdens de volle overgangperiode nl. op het ogenblik dat het eerste gezamenlijk bachelorjaar geïmplementeerd was. De commissie heeft dus kunnen kennis nemen van de oude bachelor opleiding en de plannen voor de gezamenlijke opleiding. Deze gezamenlijke XIOS-KHLim bachelor bestaat voor 91 studiepunten uit een polyvalente en technische basisvorming, onafhankelijk van de nadien gekozen richting. De overige 89 studiepunten zijn meer specifiek voor de aansluitende masters. Bij het uitschrijven van het profiel van zowel bachelor- als masteropleiding was er een belangrijke inbreng van het werkveld.

Het visitatierapport werd door de VLOHRA gepubliceerd in maart 2012. De commissie was over het algemeen positief over deze bacheloropleiding. Als sterke punten kwamen naar voor:

- de uitbouw van het curriculum rond goed gedefinieerde leerlijnen
- de taalleerlijn met 3 talen Duits, Frans en Engels in de bachelor (loopt verder in het masterjaar)
- de onderzoeksl leerlijn, uitgaande van teamwork, het uitvoeren van kleine, inleidende onderzoeksprojecten in de chemie en fysica in het 1^e bachelorjaar; uitgroeiend in het 2^e bachelorjaar tot kleine onderzoeksprojecten in de gekozen richting ondersteund door onderzoeksmethodologie; in het 3^e bachelorjaar wordt de bachelorproef in team uitgewerkt i.f.v. onderzoeksspeerpunten (deze leerlijn loopt verder in de masteropleiding en eindigt met de masterproef, in de onderzoeksgroep MOBUILD en desgevallend i.s.m. de bedrijfswereld)
- de aandacht voor het discipline-overschrijdend werken
- een zeer goed uitgebouwde studie- en trajectbegeleiding voor studenten

Voor wat de masteropleiding betreft had de commissie vooral bekommernissen rond het programma en de inzet van het personeel. Een aandachtspunt voor deze master bouwkunde is het aantrekken van academisch personeel in de bouwkunde (doctores burgerlijk of in de toekomst industrieel ingenieur bouwkunde). Dit is trouwens een algemeen knelpunt waarmee vergelijkbare opleidingen aan universiteiten en hogescholen in Vlaanderen kampen.

Toekomstgericht verbeterperspectief

Ondertussen heeft de masteropleiding een tijdelijke accreditatie, is het onderzoeksbeleid degelijk herwerkt en uitgeschreven rond twee speerpunten ('gedrag van structuurcomponenten in beton en andere brosse materialen' en 'wegontwerp en wegergonomie') en zijn de nodige middelen vrijgemaakt om via extra inspanningen de opleiding te ondersteunen door het nodige ZAP-kader met het juiste onderzoeksprofiel. Dit alles ondersteunt de academische component van de master en zorgt ervoor dat studenten hun opleiding kunnen bekronen met een gepaste masterproef. Maar tegelijk wordt de zorg voor het bewaren van het eigen profiel van deze opleiding en de nauwe samenwerking met het werkveld bewaakt via de invoering van een verplichte stage in het programma en het inzetten van gastprofessoren uit het werkveld.

Verder worden alle inspanningen geleverd voor het uitbouwen van een internationaal netwerk om deelname aan internationale of grensoverschrijdende onderzoeksprojecten te faciliteren.

Volgende opleiding is gevisiteerd en verwacht het openbaar rapport:

Opleidingen	Visitatiebezoek
Wiskunde	14 en 15 maart 2013

Volgende visitaties zijn in voorbereiding:

Opleidingen	Visitatiebezoek
Biomedische wetenschappen Geneeskunde Biologie Fysica	Najaar 2013

3 Het opleidingsaanbod

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag mag worden weggelaten.

Deze informatie is immers beschikbaar via het Hogeronderwijsregister.

Een aantal onderdelen werden ondergebracht in andere hoofdstukken:

- De voornaamste samenwerkingsverbanden met andere universitaire en niet-universitaire onderwijsinstellingen zijn opgenomen in hoofdstuk 1;*
- De studietijdsmetingen en innovatie van het onderwijs (onderwijsprofessionalisering) zijn opgenomen in hoofdstuk 2.*

4 Onderwijs- en examenregelingen

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag niet moet worden aangeleverd indien deze informatie beschikbaar is via de publieke website.

Wanneer de informatie beschikbaar is via de website, wordt de link weergegeven.

Onderdelen die toch meer toelichting vragen, worden hieronder opgenomen.

4.1 Onderwijsregeling

De volledige onderwijs- en examenregeling van de UHasselt/tUL is terug te vinden op volgende website:

<http://www.uhasselt.be/onderwijs-en-examenreglement>

4.1.1 Inschrijvingsgelden

Een overzicht van de studiegelden is terug te vinden op de volgende website:

<http://www.uhasselt.be/Studiegelden-en-studiefinanciering>

4.1.2 Toelatingsvoorwaarden

Deze voorwaarden zijn opgenomen in de onderwijs- en examenregeling. Bovendien worden de begincompetenties en toelatingsvoorwaarden voor alle opleidingen weergegeven in de studiegids die elektronisch kan geraadpleegd worden via: <http://www.uhasselt.be/studiegids>.

In verband met taalvereisten werden op associatieniveau een aantal afspraken gemaakt.

Voor wat betreft de toelating van studenten die **niet** in het bezit zijn van een in Vlaanderen behaald diploma secundair onderwijs en die zich wensen in te schrijven in een bacheloropleiding aan de UHasselt/XIOS/PHL worden toegelaten zij die:

- ten minste één jaar in het Nederlandstalig secundair onderwijs met vrucht voltooid hebben (flexibiliseringsdecreet Art. 19 1°);
- geslaagd zijn verklaard voor ten minste 60 studiepunten in het Nederlandstalig hoger onderwijs (flexibiliseringsdecreet Art. 19 2°);
- beschikken over een attest van beheersing van het Nederlands op niveau 5 (gelijkgesteld aan C1 van het Europees referentiekader) behaald aan een universitair talentcentrum;
- beschikken over een certificaat van de Nederlandse Taalunie: Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CnaVT) met minimaal het profiel taalvaardigheid hoger onderwijs (PTHO) of ook het profiel academische taalvaardigheid (PAT);

Een student die hieraan niet voldoet kan deelnemen aan een Nederlandse taalttest van vergelijkbaar niveau georganiseerd door één van de partners van de associatie. De partners erkennen elkaars certificaten in dit verband.

Voor de Engelstalige opleidingen Master of Statistics en Master of Management moeten studenten kunnen aantonen (bijvoorbeeld via TOEFL of IELTS) dat ze over een adequate kennis van het Engels beschikken.

4.1.3 *Organisatie toelatingsexamen voor specialisatieopleidingen en doctoraten*

De toelatingsvoorwaarden voor de doctoraten worden beschreven in het doctoraatsreglement: zie <http://www.uhasselt.be/documents/UHasselt/onderzoek/doctoreren/DoctoraatsreglementDEFned.pdf>

4.1.4 *Begeleidingsmaatregelen voor generatiestudenten eerste bachelorjaar*

4.1.4.1 Informatie en oriëntatie van laatstejaars secundair onderwijs

De UHasselt stelt voor het geheel van de opleidingen, alsook specifiek voor de masteropleidingen, een **brochure** samen voor instromers in de bacheloropleidingen respectievelijk de masteropleidingen. De brochure 'Opleidingen' wordt via direct mail gestuurd aan de doelgroep. Bovendien wordt er **per opleiding een informatiebrochure** opgesteld en ter beschikking gesteld aan alle geïnteresseerden (leerlingen, leraars, CLB ...) met informatie over o.a. voorkennis, inhoud, doelstellingen en organisatie van het eerste jaar. Deze informatiebrochures worden verstuurd op vraag en zijn ter beschikking op de campus.

De Universiteit Hasselt verleent haar medewerking aan **informatieavonden** die georganiseerd worden door scholen en scholengemeenschappen. De UHasselt is aanwezig op de 5 infobeurzen georganiseerd door het departement onderwijs, de zgn. **SID-ins**. Groepen leerlingen met hun leerkrachten kunnen op vraag ook een bezoek brengen aan de universiteit om kennis te maken met de opleidingen en het onderwijsvisie van de UHasselt.

Tijdens de **infodagen** wordt per opleiding een presentatie gegeven voor leerlingen en hun ouders over de opbouw en de inhoud van de opleiding en de onderwijsvisie. Aansluitend kunnen zij op de infomarkten terecht bij informanten over veronderstelde voorkennis, verwachte studie-inzet, het onderwijsconcept, de evaluatievormen. Daarnaast zijn er algemene infostanden over studiefinanciering, studietoelagen, huisvesting, faciliteiten voor studenten in bijzondere omstandigheden en andere studentenvoorzieningen. Er is ruime gelegenheid om met de huidige studenten te praten, bv. over studiemateriaal, elektronische leeromgeving enz.

De UHasselt organiseert ook **septembercursussen** wiskunde waaraan de studenten op vrijwillige basis kunnen deelnemen en een septembercursus Engels (voor toekomstige studenten TEW).

In het **coachingsproject toelatingsexamen arts** worden leerlingen van het zesde jaar secundair onderwijs voorbereid op het toelatingsexamen, het project loopt over het ganse schooljaar.

In de week voor de start van het nieuwe academiejaar is er **per opleiding een introductiedag(en)** voor de nieuwe eerstejaarsstudenten. De nieuwe studenten worden vertrouwd gemaakt met de onderwijsorganisatie aan de UHasselt, studievaardigheden, studieaanpak en –planning en het examenreglement. In de faculteit BEW wordt o.m. een denktest afgenomen. De resultaten hiervan worden individueel teruggekoppeld en worden, waar nodig, aangevuld met een gesprek.

4.1.4.2 Begeleiding van de studenten uit eerste bachelorjaar

Studenten van het eerste bachelorjaar kunnen voor één of andere vorm van begeleiding (vakinhoudelijk, vakoverschrijdend, individueel of collectief, ...) binnen de opleidingen terecht bij de docenten, de onderwijskundige medewerkers, de ombuds, de mentoren en de docentencoaches. Bij persoonlijke, relationele, psychosociale en financiële problemen kunnen alle studenten bovendien terecht bij de maatschappelijk assistent van de dienst Studentenvoorzieningen. De

maatschappelijk assistent werkt hiervoor nauw samen met de onderwijskundigen, studiebegeleiders en andere medewerkers.

Studenten met faalangst kunnen een faalangsttraining volgen.

In alle opleidingen van de UHasselt buigt de examencommissie zich over de resultaten van de eerstejaarsstudenten na de eerste examenperiode in de maand januari. Eerstejaars met meerdere onvoldoendes worden na bespreking van hun studieresultaten door de examencommissies op individueel studieadvies uitgenodigd bij de onderwijskundigen of mentoren om te remediëren aan hun studiemethode en –planning of een studieheroriëntering te overwegen. In de opleiding Geneeskunde kunnen gegevens uit het portfolio eveneens aanleiding geven tot studiebegeleiding.

Tenslotte dient vermeld dat sinds het academiejaar 2006-2007 studenten die minder dan de helft van de opgenomen studiepunten hebben omgezet in credits, bindende voorwaarden krijgen opgelegd. Op deze manier wil men de studievoortgang van deze studenten bewaken. In het eerste bachelorjaar wordt de resultaatsverbintenis gekoppeld aan een rapporteringsplicht over studieactiviteiten. In de hogere jaren hebben de bindende voorwaarden uitsluitend betrekking op de te behalen resultaten. Uiteraard kunnen ouderejaars op eigen initiatief gebruik maken van het reguliere begeleidingsaanbod.

Verder worden ook **specifieke begeleidingsinitiatieven** georganiseerd voor eerstejaarsstudenten:

In de faculteiten BEW en GEN loopt in het kader van het Aanmoedigingsfonds een **peter–meterwerking** (zie hoofdstuk 1 – diversiteitsbeleid).

In 2011-2012 werd één maal een tweeledige **workshops studievaardigheden** georganiseerd waaraan ongeveer 9% van de generatiestudenten deelnam.

In de opleiding **Informatica/ICT** loopt sinds 2005-06 een **coachingproject**. Ieder ZAP-lid begeleidt als coach vijf à zes eerstejaarsstudenten. Tijdens twee of drie gesprekken per trimester geven zij feedback aan de studenten over studiehouding en studieprestatie. De docent coaches peilen naar studieaanpak, in het bijzonder de studieplanning, studeerbaarheid, studiebeleving, waardering en leer materiaal, didactische begeleiding van de opleidingsonderdelen, verwachtingen over de opleiding, het al dan niet bijwonen van hoorcolleges, werkzittingen en responsiecolleges en, indien van toepassing, naar resultaten van examens of studieplanning voor de examens. De coach fungeert hier als een vertrouwenspersoon die samen met de student reflecteert over de studievoortgang en bijstuurt waar nodig.

Complementair met dit initiatief werd een **tutoringproject** op poten gezet (zie hoofdstuk 1 – diversiteitsbeleid).

In de opleiding geneeskunde kunnen studenten naar aanleiding van de portfoliogesprekken met de onderwijskundigen eveneens een coach (ZAP-lid) toegewezen krijgen.

4.1.4.3 Begeleiding van studenten eerste bachelorjaar die zich wensen te heroriënteren naar een hogeschool

De associatie tracht de heroriëntering na verkeerde studiekeuze te optimaliseren door:

- voor de hand liggende heroriënteringmogelijkheden in kaart te brengen
- door studenten te informeren over opleidingsonderdelen van het curriculum die door verwante hogeschoolopleidingen als minstens gelijkwaardig worden erkend en aanleiding kunnen geven tot vrijstelling

De belangrijkste heroriënteringstrajecten in de associatie zijn:

- van handelsingenieur, toegepast economische wetenschappen en verkeerskunde van de UHasselt naar bedrijfsmanagement van de PHL en XIOS Hogeschool Limburg;
- van wetenschappen en biomedische wetenschappen van de UHasselt naar industriële wetenschappen van XIOS Hogeschool Limburg en naar agro- & biotechnologie, verpleegkunde van de PHL;
- van informatica van de UHasselt naar toegepaste informatica van PHL en XIOS Hogeschool Limburg.

De onderwijskundigen van de UHasselt staan in voor de heroriënteringsbegeleiding.

4.1.5 Beleid t.a.v. doorstroming van afgestudeerden van de hogescholen naar academische en voortgezette academische opleidingen

Volgende instellingsoverschrijdende schakelprogramma's werden aangeboden in 2011-2012 binnen de Associatie Universiteit Hogescholen Limburg (AUHL):

Van een professionele bachelor naar een master van de UHasselt/tUL:

- van bedrijfsmanagement (PHL en XIOS) naar de master in de TEW van de UHasselt;
- van toegepaste informatica (PHL en XIOS) naar de master in de informatica van de tUL;
- van biotechnologie (PHL) naar de master biomedische wetenschappen van de tUL;
- van een professionele bachelor naar de master verkeerskunde van de UHasselt;
- van bedrijfsmanagement afstudeerrichting rechtspraktijk naar de master rechten van de tUL.

Daarnaast worden tal van voorbereidingsprogramma's voorzien van academische bachelors naar masters. Deze zijn schematisch weergegeven op de website van de AUHL (www.auhl.be/onderwijs/overgangstrajecten).

Verder zijn er alternatieve doorstromingsmogelijkheden. Dit gebeurt op basis van een in te dienen dossier.

Evolutie van het aantal inschrijvingen en slaagcijfers

In onderstaande tabellen wordt per schakelprogramma per academiejaar weergegeven hoeveel studenten in totaal inschreven voor het schakelprogramma en hoeveel er slaagden.

Bij de inschrijvingen is tussen haakjes ook weergegeven hoeveel studenten uitschreven in de loop van het academiejaar.

UHasselt schakelprogramma informatica

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
totaal aantal inschrijvingen	42 (16)	47 (13)	14	19 (5)	14 (4)	12 (1)	20 (3)	16 (2)
aantal geslaagd	4	8	2	7	5	4	6	

UHasselt schakelprogramma toegepaste economische wetenschappen / Management

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
totaal aantal inschrijvingen	-	12 (1)	14 (1)	17	23 (3)	25 (3)	30 (8)	27 (4)
aantal geslaagd	-	0	3	3	4	9	6	

UHasselt schakelprogramma biomedische wetenschappen

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
totaal aantal inschrijvingen	-	1	1	1	1	-	1	5
aantal geslaagd	-	-	1	-	1	-	1	

UHasselt schakelprogramma verkeerskunde

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
totaal aantal inschrijvingen	-	-	4 (1)	7 (1)	9 (1)	9 (1)	3 (1)	6
aantal geslaagd	-	-	1	4	0	5	0	

UHasselt schakelprogramma rechten

	2010-11	2011-12	2012-13
totaal aantal inschrijvingen	14	42 (4)	37 (1)
Aantal geslaagd	0	9	

4.1.6 *Beleid t.a.v. de toelating van afgestudeerden van de hogescholen tot het doctoraat*

De toelatingsvoorwaarden voor de doctoraten worden beschreven het doctoraatsreglement: zie <http://www.uhasselt.be/documents/UHasselt/onderzoek/doctoreren/DoctoraatsreglementDEFned.pdf>

4.2 Examenregeling**4.2.1 *Het examenreglement***

De volledige onderwijs- en examenregeling van de UHasselt/tUL is terug te vinden op volgende website: <http://www.uhasselt.be/onderwijs-en-examenreglement>

4.2.2 *Overdracht van examencijfers en regeling van vrijstellingen*

De vrijstellingsregeling is onderdeel van de onderwijs- en examenregeling.

4.2.3 *Reglementering voor individueel aangepaste jaarprogramma's*

Niet meer van toepassing

4.2.4 *Organisatie van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap*

Niet meer van toepassing

4.2.5 *Gelijkwaardigheidbeslissingen*

De vrijstellingsregeling is onderdeel van de nieuwe onderwijs- en examenregeling. In de facultaire studiegidsen worden de toelatingsvoorwaarden beschreven en worden eventuele voorbereidings- of schakelprogramma's aangegeven (<http://www.uhasselt.be/studiegids>).

4.2.6 Installatie van de validerende instantie m.b.t. EVC binnen de AUHL

Op 20 september 2009 heeft de Raad van Bestuur AUHL het EVC-reglement goedgekeurd en de validerende instantie geïnstalleerd. Door een wijziging in artikel 68 van het flexibiliseringsdecreet dat bepaalt hoe de kostprijs van een EVC-dossier dient berekend te worden, is het hierop aangepaste reglement opnieuw ter goedkeuring voorgelegd aan en bekrachtigd door de Raad van Bestuur dd. 11.06.2008.

In 2009 evalueerde de Vlaamse overheid de kwaliteitsborging van de EVC procedures van de associaties voor de eerste maal (art. 43 van het flexibiliseringsdecreet d.d. 20.4.2005).

De evaluatie werd uitgevoerd in een interactief proces van dialoog tussen de instellingen en de overheid. In de evaluatie zijn de transparantie, toegankelijkheid, betrouwbaarheid en regelmatigheid van de gehanteerde procedures en methoden inzake kwaliteitsborging van EVC/EVK-procedures en vrijstellingsprocedures aan de instellingen en associaties beoordeeld.

Per associatie werd hiertoe op basis van de richtlijnen een zelfevaluatie rapport opgesteld, waarbij de associaties bevoegd waren voor het deelrapport inzake EVC, en de instellingen voor het deelrapport inzake EVK/vrijstellingen. Eind juni 2009 is op basis van deze rapporten een openbaar evaluatie rapport afgeleverd, hetgeen een syntheseverslag is voor heel het hoger onderwijs, zonder nominatieve verwijzingen naar de instellingen of associaties.

Onder meer op basis van dit syntheseverslag en voornoemde zelfevaluatie rapport is de AUHL eind 2010 gestart met de herwerking en bijsturing van de EVC procedure, inclusief klachtenprocedure en beroepscommissie, en rekening houdend met:

- het decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen d.d. 4 april 2003
- het decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen d.d. 21 april 2004
- de omzendbrief d.d. 2 december 2004 betreffende de implementatie van het flexibiliseringsdecreet

Op 15 november 2011 heeft de Raad van Bestuur AUHL het nieuwe EVC-reglement en de nieuwe EVC-procedure (incl. organogram, te hanteren tijdslijnen en beroepsprocedure) goedgekeurd.

Met de inwerkingtreding van dit nieuwe reglement, diende ook de validerende instantie en de beroepscommissie opnieuw te worden samengesteld. De nieuwe samenstelling van beide organen is eveneens bekrachtigd op de Raad van Bestuur dd. 15.11.2011.

In 2012 is verder gewerkt aan de operationalisering en kwaliteitsborging van de EVC-procedure via de opstelling van een EVC-documentenstroom.

5 Gegevens over de studenten

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag mag worden weggelaten.

Deze informatie is beschikbaar via de Databank Hoger Onderwijs.

6 Studenten met examencontract

Vanaf 2004-2005 kunnen studenten inschrijven met een examencontract.

Het examencontract wordt aangegaan door het universiteitsbestuur met de student. De student schrijft zich in, onder de door het universiteitsbestuur bepaalde voorwaarden, voor het afleggen van examens met het oog op het behalen van (flexibiliseringsdecreet: art. 2):

- a) een graad of een diploma van een opleiding, of
- b) een creditbewijs voor één of meer opleidingsonderdelen.

De gegevens m.b.t. inschrijvingen met een examencontract en de slaagcijfers zijn beschikbaar in de Databank Hoger Onderwijs.

7 Internationale relaties

7.1 Inleiding internationalisering aan UHasselt

De Universiteit Hasselt voert een actief internationaliseringbeleid en opteert hierbij voor een geïntegreerde aanpak. Internationalisering wordt namelijk door de verschillende geledingen van de instelling behartigd (verticale integratie) en doorkruist de kerntaken van een universiteit: onderwijs, onderzoek en dienstverlening (horizontale integratie). Deze kerntaken worden afgetoetst aan internationale kwaliteitscriteria.

Via internationalisering beoogt de UHasselt de ontwikkeling van competenties van studenten en onderzoekers verder te ondersteunen. Zo geeft de universiteit stimuli om onderzoek in een internationale context te optimaliseren. Voorts biedt ze alle studenten de kans om naar het buitenland te gaan of via 'internationalisation at home' ervaring op te doen, hetgeen bijdraagt aan hun ontwikkeling tot multifunctionele professionals die inzetbaar zijn op de internationale arbeidsmarkt.

Daarnaast worden diverse activiteiten (o.a. professionaliseringsactiviteiten) met een internationaal karakter georganiseerd om de wereldvisie te verbreden en crossculturele competenties te stimuleren. Dergelijke activiteiten dragen er ook toe bij dat studenten en onderzoekers van alle nationaliteiten zich thuis voelen op de campus.

De UHasselt is internationaal gericht, maar ook regionaal verankerd binnen de toptechnologische 'Eindhoven-Leuven-Aachen triangle'. Internationaal bouwt de UHasselt haar positie vooral uit via diverse samenwerkingsakkoorden en netwerken. Ze streeft ernaar door haar kwaliteit en internationale gerichtheid attractief te zijn voor studenten en onderzoekers. Bovendien doet ze aan actieve buitenlandse studentenwerving voor diverse gespecialiseerde masteropleidingen die bogen op onderzoekssterktes van de universiteit.

Tot slot heeft de UHasselt ook oog voor 'science sharing'. Onderwijs en onderzoek hebben voor de UHasselt niet enkel tot doel de eigen positie te versterken, ze dienen ook te leiden tot mondiale openheid met aandacht voor de moeilijkheden van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in ontwikkelingslanden.

De Universiteit Hasselt ziet internationalisering als een proces dat in het kader van kwaliteitszorg systematisch opgevolgd en geëvalueerd dient te worden via zelfevaluaties en 'benchmarkingstudies'.

De cel Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking (DIOS) maakt deel uit van de dienst onderwijs van de Universiteit Hasselt. Binnen deze cel wordt de voorbereiding en uitvoering van het internationaliseringsbeleid van de UHasselt verzorgd. Daarnaast informeert en ondersteunt ze de academische gemeenschap omtrent internationale projecten en speelt ze een inventariserende en beleidsinformerende rol t.a.v. lopende initiatieven. Binnen de cel formuleert men tot slot adviezen inzake de organisatie van internationale mobiliteit. Naast deze beleidsvoorbereidende cel bestaat er een fysisch loket dat deel uitmaakt van de diensten studentenadministratie en studentenvoorzieningen en een eerste aanspreekpunt is voor alle buitenlandse studenten en academici inzake administratieve en logistieke ondersteuning.

Ook decentraal werden facultaire/departementale cellen internationalisering in het leven geroepen

bestaande uit een ZAP-lid als facultaire coördinator internationalisering en een ATP-lid als facultaire medewerker internationalisering. Deze cellen overleggen op regelmatige basis met DIOS over allerlei internationale kwesties.

7.2 Internationale onderwijsprogramma's

Voor de samenwerking in kader van de transnationale Universiteit Limburg en de samenwerking met de Technische Universiteit Eindhoven en de Radboud Universiteit Nijmegen wordt verwezen naar hoofdstuk 1 en vorige jaarverslagen.

7.2.1 Inleiding

De Europese Commissie steunt een brede waaier aan internationale onderwijs- en trainingprogramma's. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar het hoger onderwijs, dat een centrale rol speelt in de ontwikkeling van moderne samenlevingen, de sociale, culturele en economische ontwikkeling versterkt en de leiders van morgen opleidt.

Volgende internationale samenwerkingsprogramma's worden door de EU aangeboden:

- Lifelong Learning Programma (LLP): steunt de uitwisseling, samenwerking en mobiliteit tussen Europese hoger onderwijsinstellingen om op die manier het Europese onderwijs een sterkere positie te geven in de wereld.
- Erasmus Mundus: tracht de kwaliteit van het hoger onderwijs te verbeteren via beurzen en academische samenwerking tussen Europa en de rest van de wereld.
- Samenwerking met geïndustrialiseerde landen (USA (Atlantis), Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Japan, Korea): versterkt de kwaliteit van het hoger onderwijs en de beroepsopleiding en –training voornamelijk via gezamenlijke studieprogramma's.
- Tempus: draagt bij aan de samenwerking op het vlak van hoger onderwijs tussen de EU en partnerlanden in aangrenzende regio's.
- EduLink: cultiveert capaciteitsopbouw en regionale integratie in hoger onderwijs in ACP staten en regio's (African, Caribbean and Pacific Group of States). Daarenboven promoot het hoger onderwijs als middel om armoede te bestrijden.

Daarnaast bieden ook Belgische partners steun via mobiliteitsbeurzen in het kader van:

- Erasmus Belgica: tracht de mobiliteit van studenten hoger onderwijs tussen de Gemeenschappen van België te bevorderen door het aanbieden van beurzen via het Prins Filipfonds.
- The Washington Center for Internships and Academic Seminars: biedt excellente studenten de mogelijkheid om stage te lopen in Washington mede dankzij de steun van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.
- ASEM-DUO: tracht de mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en vier Aziatische landen (China, India, Zuid-Korea en Vietnam) te bevorderen aan de hand van duo-beurzen.

Tenslotte heeft de UHasselt ook een aantal bilaterale akkoorden afgesloten met hoger onderwijsinstellingen buiten Europa om mobiliteit en samenwerking te bevorderen.

7.2.2 LLP-projecten

7.2.2.1 Erasmus intensieve programma's (IP)

Binnen het LLP-programma worden financiële middelen ter beschikking gesteld voor 'intensieve programma's'. Dit zijn korte studieprogramma's die studenten en personeel uit hoger onderwijsinstellingen van minstens drie deelnemende landen samenbrengen voor een periode van tien opeenvolgende volledige dagen tot zes weken met als doel efficiënt en internationaal onderwijs te stimuleren.

De faculteit WET diende in het verleden meermaals met succes een aanvraag voor een IP in. In maart 2011 diende de faculteit WET opnieuw een IP-aanvraag in onder de titel 'Virtuality in reality'. Naast studenten handelsingenieur en studenten uit de opleidingen in de informatica en kennistechnologie, werden nu ook de studenten uit de andere wetenschappelijke opleidingen (wiskunde, fysica, chemie, biologie) opgenomen in de doelgroep.

Het programma brengt docenten (+-10) en studenten (+-36) samen uit vier deelnemende landen (Polen, Verenigd Koninkrijk, Nederland en België) met als doelstelling het verruimen van kennis omtrent ICT tools en -diensten gekoppeld aan de opmaak van een business plan. Ook duurzaamheid, dynamica van de zakenwereld, economische analyse en ondernemerschap komen ruim aan bod. Crosscultureel teamwork, creativiteit, onafhankelijk onderzoek en communicatie worden hierbij gestimuleerd. De IP-aanvraag werd positief beoordeeld, maar omwille van het groot aantal aanvragen op de reservelijst geplaatst en niet weerhouden voor financiering. Aangezien alle partners overtuigd waren van de meerwaarde van het project, besloten ze om het studieprogramma toch te organiseren. Bijgevolg kregen de studenten uit de partnerlanden in de zomer van 2012 de mogelijkheid om gedurende één maand de summer school te volgen in Manchester.

In maart 2012 diende de faculteit WET de IP-aanvraag 'Virtuality in reality' opnieuw in en deze werd goedgekeurd. Bijgevolg hebben de studenten van de UHasselt en de partnerlanden ook in de zomer van 2013 de mogelijkheid om deel te nemen aan de summer school in Manchester.

7.2.2.2 Erasmus mobiliteit van studenten en personeel

Docentenmobiliteit en andere

Binnen het Erasmusprogramma wordt de mogelijkheid geboden aan docenten om aan een buitenlandse partnerinstelling te doceren. Voor de UHasselt maakten gedurende academiejaar 2011-2012 vier docenten gebruik van deze financiële steun.

Drie docenten van BEW verzorgden delen van een opleiding aan Spaanse universiteiten in Almeria, Valencia en Girona. Een andere docent (WET) doceerde opleidingsonderdelen aan de 'Universitat de les Illes Balears'.

Binnen de verschillende faculteiten werden naast de Erasmusgelden ook andere middelen aangewend ter financiering van buitenlandse docentenopdrachten.

Studentenmobiliteit

De Europese Commissie kent Erasmusbeurzen toe aan studenten die tussen drie en twaalf maanden opleidingsonderdelen volgen aan een hogeronderwijsinstelling in een ander Europees

land. Het programma staat daarnaast ook open voor studenten die aan een Vlaamse universiteit of hogeschool studeren, maar tijdens hun opleiding een stage in het buitenland lopen gedurende drie tot twaalf maanden.

Tabel 7.1 Uitgaande studenten - Erasmus

	BG	DK	DE	FI	FR	GR	HU	IE	IT	NL	AT	PL	PT	RO	ES	TR	UK	SI	CZ	EE	SF	TOT
04-05	0	0	0	2	14	2	0	1	0	0	0	0	0	0	4	0	2	0	1	0	0	26
05-06	0	0	1	6	11	2	1	2	1	0	0	0	0	0	3	2	3	0	3	0	0	35
06-07	0	0	0	4	14	4	0	1	0	7	0	0	0	0	4	0	1	0	2	0	0	37
07-08	0	3	0	4	15	4	0	0	0	3	0	0	1	0	8	0	1	0	0	0	0	39
08-09	0	0	1	2	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	1	0	0	0	0	17
09-10	0	0	0	3	10	2	0	0	1	1	0	0	0	0	8	0	1	0	0	0	0	26
10-11	0	0	0	3	11	2	0	0	0	2	0	1	0	0	11	1	3	2	1	0	0	37
11-12	0	0	2	3	8	2	0	0	0	3	1	1	0	0	3	3	0	2	0	0	1	29

Tabel 7.2 Inkomende studenten - Erasmus

	BG	DK	DE	FI	FR	GR	HU	IE	IT	NL	AT	PL	PT	RO	ES	TR	UK	SI	CZ	EE	SF	TOT
04-05	0	0	8	4	8	2	0	0	0	4	2	7	1	0	5	0	0	0	2	0	0	43
05-06	0	0	5	4	13	2	1	0	2	3	0	7	0	0	7	7	0	0	1	1	0	53
06-07	1	0	7	3	5	3	1	0	1	2	1	5	0	0	10	6	1	0	3	0	0	49
07-08	2	0	5	0	6	4	0	0	2	1	0	6	1	2	6	2	0	0	2	0	0	39
08-09	2	1	12	0	13	3	1	0	2	1	2	5	0	0	17	5	0	0	2	0	0	66
09-10	2	0	7	3	9	5	0	0	1	1	0	2	0	0	17	3	1	0	4	1	0	56
10-11	2	0	8	0	11	3	0	0	3	1	1	6	0	0	9	2	0	0	3	0	0	49
11-12	2	2	11	6	6	2	2	0	2	2	1	6	0	0	11	0	1	0	0	2	0	56

Studie

In 2011-2012 volgden in totaal 25 studenten (21 BEW en 4 WET) gedurende 1 semester opleidingsonderdelen aan 12 universiteiten in 9 EU-landen (inclusief Turkije).

De universiteit verwelkomde 'in ruil' 54 gaststudenten van 28 verschillende universiteiten uit zowel EU-landen als Turkije. Van deze studenten verbleven er 7 gedurende het hele academiejaar (10-12 maanden) aan de UHasselt, en 47 gedurende één semester (5-7 maanden). De inkomende studenten volgden voornamelijk opleidingsonderdelen aangeboden in het Engels aan de faculteiten BEW, WET en GLW.

Stage

In academiejaar 2011-2012 hebben vier studenten (drie GLW en één BEW) hun stage in een ander EU-land gedaan binnen het kader van Erasmus.

De UHasselt ontving ook twee inkomende stagestudenten in 2011-2012.

7.2.2.3 Erasmus academische netwerken

De Erasmus academische netwerken zijn bedoeld om Europese samenwerking en innovatie op specifieke thematische gebieden te bevorderen.

In maart 2012 engageerde de UHasselt (BEW) zich als partner in een aanvraag van een 'European Academic Network for Open Innovation' (OpenINN) gecoördineerd door de Finse 'Lappeenranta University of Technology'. Het projectvoorstel werd echter niet weerhouden voor financiering.

7.2.2.4 KA2 multilaterale projecten

De Kernactiviteit Talen verleent steun voor multilaterale projecten die het taalbewustzijn stimuleren en die de toegang tot mogelijkheden om talen te leren bevorderen.

In maart 2012 diende het CTL, samen met 15 andere instellingen, een KA2 aanvraag in met als titel 'Speak and Learn-Language Course for Exchange Students (17 languages of the EU Member-States on Mobile devices)'. De aanvraag werd goedgekeurd voor een periode van twee jaar (november 2012- oktober 2014) en wordt gecoördineerd door de Estse organisatie 'Tölkebüro Pangloss OÜ'.

Daarnaast werd vanuit het CTL nog een andere aanvraag ingediend in 2012, getiteld 'Tools optimising the selection and integration of ICT in language learning & teaching', maar deze werd niet weerhouden.

7.2.2.5 Grundtvig-leerpartnerschappen

Het leerpartnerschap van Grundtvig vormt een kader voor kleinschalige samenwerkingsactiviteiten tussen organisaties die actief zijn op het gebied van volwasseneneducatie in de ruimste zin, m.a.w. formeel, niet-formeel en informeel.

Het CTL diende een Grundtvig leerpartnerschap in met als titel: ' Investigating teachers' practices in using technology for Adult Language Learning'. Dit project werd goedgekeurd voor een periode van twee jaar (augustus 2012-juli 2014).

7.2.3 Erasmus Mundus (EM)

In 2012 werd vanuit de opleiding verkeerskunde, samen met partneruniversiteiten uit Denemarken, Litouwen, Zweden, India, Brazilië, Zuid-Afrika en het Verenigd Koninkrijk, een Erasmus Mundus (Actie 1a) voorstel ingediend voor een gezamenlijk masterprogramma met als titel 'Erasmus Mundus Masters Programme On Road Safety Science (EMPOweRS)'.

Ondanks een goede beoordeling werd dit voorstel niet weerhouden omwille van het grote aantal aanvragen (177) en het beperkt aantal beschikbare middelen (financiering voor slechts 30 nieuwe projecten). Een herindiening wordt echter aangemoedigd.

7.2.4 Samenwerking met geïndustrialiseerde landen

Vanuit de faculteit GLW werd samen met de Universiteit Maastricht, de Université Lille 1 en twee Koreaanse universiteiten een aanvraag voor een gezamenlijk masterprogramma in het vakgebied van de biomedische en neurowetenschappen ('NEUROMICS') ingediend. Dit projectvoorstel werd echter niet weerhouden voor financiering.

7.2.5 Tempus

Sinds 2009 maakt de UHasselt deel uit van het Tempus project 'WETEN: Western-Eastern Teacher Education Network'. Het project, met als coördinator Kaunas University of Technology (Litouwen), is gewijd aan de ontwikkeling van een netwerk van universitaire docenten in de Europese hoger onderwijsinstellingen met als doel het uitwisselen van expertise omtrent doeltreffend leren en onderwijzen aan universiteiten. Dit netwerk voor onderwijskundige vernieuwing in het hoger onderwijs is gericht op het samenbrengen van deskundigen uit Europese universiteiten om goede praktijken, materialen en nieuwe lesmethoden met leerkrachten uit Oost-Europese hoger

onderwijsinstellingen te delen. Het consortium omvat in totaal negen hoger onderwijsinstellingen (vier EU + vijf non-EU) en een Roemeense software onderneming (Timsoft), die gedurende 36 opeenvolgende maanden nauw samenwerken (einddatum januari 2012).

In maart 2012 diende de UHasselt (BEW) samen met de Finse 'Lappeenranta University of Technology', die als coördinator optreedt, een Tempus aanvraag in met als titel 'GEMOI: Open Innovation for Global Entrepreneurship and Management: International Master Degree Programme Curricula Development for Russian Higher Educational Institutions'.

7.2.6 Erasmus Belgica

Via het Erasmus Belgica programma van het Prins Filipfonds worden eveneens beurzen ter beschikking gesteld van studenten die een deel van hun opleiding aan een universiteit van één van beide andere gemeenschappen van België wensen te volbrengen.

Tijdens het academiejaar 2011-2012 werden in dit kader in totaal vijf studenten uitgewisseld tussen de UHasselt enerzijds en de 'Université de Liège' en de 'Université de Mons' (UM) anderzijds.

Tabel 7.3 Uitgaande studenten – Erasmus Belgica

	Liège	Mons (UM)	Mons (FUCAM)	TOTAAL
04-05	1	0	0	1
05-06	0	0	0	0
06-07	1	0	0	1
07-08	1	0	0	1
08-09	2	0	0	2
09-10	0	0	2	2
10-11	1	0	0	1
11-12	0	0	0	0

In 2011-2012 nam geen enkele UHasselt student deel aan het Erasmus Belgica programma.

Tabel 7.4 Inkomende studenten – Erasmus Belgica

	Liège	Mons (UM)	Mons (FUCAM)	TOTAAL
04-05	4	0	0	4
05-06	4	1	0	5
06-07	0	3	0	3
07-08	4	2	0	6
08-09	4	2	0	6
09-10	1	1	0	2
10-11	3	1	0	4
11-12	3	2	0	5

De drie inkomende studenten van de 'Université de Liège' volgden gedurende één semester opleidingsonderdelen aan de faculteit BEW. De twee studenten van de 'Université de Mons' verbleven gedurende een volledig academiejaar aan de UHasselt (BEW).

7.2.7 *The Washington Center for Internships and Academic Seminars (TWC)*

In 2010 sloot de UHasselt een samenwerkingsovereenkomst af met The Washington Center for Internships and Academic Seminars. Binnen deze samenwerking voorziet het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming jaarlijks in tien beurzen van elk 7.500 euro voor Vlaamse universiteitsstudenten. Enkel studenten met een uitstekend palmares komen in aanmerking.

Voor de UHasselt vertrok de eerste student (WET-INF) begin 2011 naar Washington. Daarnaast werd er een nieuwe selectieronde georganiseerd voor academiejaar 2011-2012. De geselecteerde doctoraatsstudent (BEW) liep van september tot december 2011 stage in Washington.

7.2.8 *ASEM-DUO*

In maart 2012 werd de eerste oproep voor het ASEM-DUO programma gelanceerd. Eén UHasselt student uit de opleiding informatica stelde zich kandidaat en kreeg een beurs toegekend. Hij vertrok in augustus naar de 'Zhejiang University' in Beijing om er gedurende één semester aan zijn masterproef te werken. In 2013 zal de UHasselt op haar beurt een Chinese student van de 'Zhejiang University' voor één semester verwelkomen.

7.2.9 *Bilaterale akkoorden buiten Europa*

Naast het Erasmusprogramma en het Erasmus Belgica project zette de UHasselt ook in 2011-2012 haar samenwerkingsakkoorden met andere buitenlandse partners (non-E.U.) verder. Zo bood de faculteit BEW haar studenten opnieuw de kans om o.a. in Canada, China en Jordanië een studieperiode door te brengen.

Tabel 7.5 Uitgaande studenten – Bilaterale akkoorden buiten Europa

	Québec	Newfoundland	Macau	Amman	TOTAAL
04-05	2	0	0	Nvt	2
05-06	2	2	0	Nvt	4
06-07	2	2	3	Nvt	7
07-08	1	1	0	0	2
08-09	2	1	0	0	3
09-10	2	0	0	0	2
10-11	2	1	0	0	3
11-12	2	2	0	3	7

Tabel 7.6 Inkomende studenten – Bilaterale akkoorden buiten Europa

	Québec	Newfoundland	Macau	Amman	TOTAAL
04-05	0	2	0	Nvt	2
05-06	0	0	2	Nvt	2
06-07	0	0	0	Nvt	0
07-08	0	1	2	0	3
08-09	0	0	1	0	1
09-10	0	0	0	2	2
10-11	0	0	0	1	1
11-12	0	0	0	3	3

Gedurende 2011-2012 kozen vier studenten BEW ervoor om één semester aan een Canadese universiteit door te brengen (twee aan de 'Bishop's University' te Québec en twee aan de 'Memorial University of Newfoundland'). Drie studenten BEW studeerden één semester aan de 'Princess Sumaya University for Technology' in Amman.

De drie inkomende Jordaanse studenten brachten één semester door aan de faculteit BEW.

Daarnaast hebben studenten van de faculteit BEW ook de mogelijkheid om deel te nemen aan een summer school in Polen of Jordanië.

In 2011-2012 namen vijf studenten deel aan de summer school van de 'Princess Sumaya University for Technology' in Amman en twaalf studenten volgden een speciaal programma aan de 'Academy of Economics' te Wrocław.

Tot slot bracht in juni 2012 een delegatie van Braziliaanse Rectoren een bezoek aan de UHasselt in het kader van een nieuw beurzenprogramma (Science without Borders) dat gefinancierd wordt door de Braziliaanse overheid.

Naar aanleiding het 'Science without Borders' programma werden bilaterale akkoorden afgesloten tussen de UHasselt en twee Braziliaanse universiteiten: de 'Universidade Federal de Paraná' en de 'Universidade Federal de São Carlos'. In academiejaar 2012-2013, verwacht de faculteit BEW twee Braziliaanse uitwisselingsstudenten die in het kader van deze samenwerkingsakkoorden een academiejaar aan de UHasselt zullen studeren.

7.3 Universitaire ontwikkelingssamenwerking

7.3.1 Doelstellingen binnen UHasselt

Universitaire ontwikkelingssamenwerking maakt deel uit van de kernactiviteiten van DIOS met als centrale doelstellingen:

- De universiteit stimuleert de mobiliteit van studenten uit Noord en Zuid.
- Het wil hoogstaande opleidingsprogramma's openstellen voor en afstemmen op studenten uit ontwikkelingslanden.
- De universiteit beoogt het mede oprichten van opleidingsonderdelen in het Zuiden en het opbouwen van netwerken met diverse universiteiten.
- Via 'science sharing' levert de UHasselt bovendien een bijdrage aan de academische ontwikkeling in het Zuiden.

Deze doelstellingen werden in het verleden vertaald naar allerlei concrete projecten: het Kisangani project van Prof. Em. Gevaerts, de samenwerking van de UHasselt-bibliotheek met wetenschappelijke bibliotheken in Afrika (later overgenomen door UNESCO), het 'International Course Programme (ICP) Biostatistics',... . Verschillende UHasselt professoren vervulden daarenboven prominente rollen binnen talrijke interdisciplinaire en interuniversitaire projecten.

7.3.2 VLIR-UOS financiering & projecten: stand van zaken

Doelstelling

De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) werd opgericht in 1976 als overkoepelend overlegorgaan tussen de Vlaamse universiteiten en de Belgische overheden verantwoordelijk voor

hoger onderwijs en onderzoek. In 1998 nam de VLIR het beheer van de federale fondsen voor universitaire ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse universiteiten op zich. Hiervoor werd het VLIR-secretariaat voor universitaire ontwikkelingssamenwerking (VLIR-UOS-secretariaat) opgericht. VLIR-UOS staat voor Vlaamse Interuniversitaire Raad – Universitaire Ontwikkelingssamenwerking en ondersteunt partnerschappen tussen universiteiten en hogescholen, in Vlaanderen en het Zuiden, die innovatieve antwoorden zoeken op globale en lokale uitdagingen. VLIR-UOS financiert daarnaast samenwerkingsprojecten tussen professoren, onderzoekers en docenten. Ook stelt VLIR-UOS beurzen ter beschikking voor studenten en professionals in Vlaanderen en het Zuiden. Ten slotte werkt VLIR-UOS mee aan de versterking van het hoger onderwijs in het Zuiden en de internationalisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Binnen de UHasselt volgen twee Instellingscoördinatoren Ontwikkelingssamenwerking (ICOS - DIOS) de programma's en projectvoorstellen van VLIR-UOS op.

Werking en selectie

Binnen de Vlaamse universiteiten/hogescholen kunnen personeelsleden (in principe ZAP-statuut) een aanvraag tot VLIR-UOS-financiering indienen bij VLIR-UOS rekening houdend met de programmarichtlijnen en de vastgelegde deadlines. De ICOS van de universiteit/associatie en het VLIR-UOS-secretariaat doen een eerste check (ontvankelijkheid) van de ingediende aanvraag waarna een selectiecommissie, afhankelijk van het soort aanvraag, de projectvoorstellen inhoudelijk beoordeelt. Op basis van de adviezen van de selectiecommissies bekrachtigt het Bureau UOS vervolgens de selectie waarna een bespreking in de Stuurgroep UOS volgt alsook de goedkeuring van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking. Vice-rector Prof. Paul Janssen vertegenwoordigt de UHasselt sinds 2007 in zowel het Bureau als de Stuurgroep UOS. De indiener van het project is vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering en opvolging van het betreffende project en rapporteert jaarlijks naar VLIR-UOS volgens de richtlijnen vermeld in de oproepen.

VLIR-UOS-expertengroepen

VLIR-UOS telt twee expertengroepen: ICT en bibliotheekontwikkeling. De expertengroepen hebben als doel informatie en ervaringen uit te wisselen en advies te verlenen aan VLIR-UOS, bijvoorbeeld over het gebruik van ICT en online learning in hoger onderwijs en onderzoek. Hierbij komen specifieke thema's rond ICT en bibliotheek aan bod. Voor de UHasselt zetelen Marc Thoelen (ICT) en Marc Goovaerts in deze expertengroepen (bibliotheekontwikkeling).

Programma's

Binnen de VLIR-UOS programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen reguliere programma's en beurzenprogramma's enerzijds en tussen Noord- en Zuidprogramma's anderzijds. De Noordprogramma's zijn programma's die in de schoot van de Vlaamse universiteiten worden ingericht ten behoeve van studenten uit ontwikkelingslanden of rond een ontwikkelingsproblematiek. De projecten binnen deze programma's worden ingericht met de bedoeling: capaciteit inzake ontwikkelingssamenwerking binnen de Vlaamse wetenschappelijke wereld op te bouwen en het draagvlak in Vlaanderen inzake internationale solidariteit te onderhouden en zo mogelijk te vergroten. Deze programma's en projecten betreffen zowel onderwijs, onderzoek als sensibilisering. De Zuidprogramma's clusteren de projecten overzee die

lokale capaciteitsopbouw op het vlak van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening beogen.

De Noordprogramma's:

- Onderwijs
 - Internationale cursussen (ICP)
 - Internationale trainingsprogramma's (ITP)
 - Korte opleidingsinitiatieven (KOI)
 - Programma Opleidingskosten (OPL)
- Onderzoek
 - BOS-steunpunt & O*platformen
 - Internationale congressen (INCO)
- Sensibilisering
 - Sensibiliseringsinitiatieven (SI)

De Zuidprogramma's:

- Eigen initiatieven (EI)
- Zuidinitiatieven (ZI)
- Institutionele Universitaire Samenwerking (IUS)
- Congoprogramma
- Noord-Zuid-Zuid (NZZ)

De beurzenprogramma's:

- Voor Vlaamse beursaanvragers:
 - Reisbeurzen voor studenten (REI)
 - Vlaamse doctoraatsbeurzen (VLADOC)
- Voor beursaanvragers uit een ontwikkelingsland (zie landenlijst per programma)
 - ITP-beurzen
 - ICP-beurzen
 - ICP PhD-beurzen
 - Short Research Stay beurzen (SRS)
 - Master Credit Allowance beurzen (MCA)

Landenlijst: nieuwe landenwerking VLIR-UOS

In 2010 ondertekende VLIR-UOS een politiek akkoord met de toenmalige minister van Ontwikkelingssamenwerking. VLIR-UOS beperkt daarin vanaf 2013 het aantal partnerlanden tot twintig. Het gelooft immers dat ze met minder landen meer impact kan hebben door de samenwerking nog beter af te stemmen op de noden en behoeften van het partnerland en de betrokken partners, en door krachten te bundelen.

De twintig partnerlanden vanaf 2013 zijn de volgende:

- Afrika: Burundi, Democratische Republiek Congo, Ethiopië, Ghana, Kenia, Marokko, Mozambique, Tanzania, Oeganda, Zuid-Afrika
- Azië: India, Indonesië, Sri Lanka, Vietnam
- Latijns-Amerika: Cuba, Bolivia, Ecuador, Nicaragua, Peru, Suriname

Voor beurzen voor buitenlandse studenten en beurzen voor Vlaamse studenten geldt een ruimere landenlijst, bestaande uit de twintig partnerlanden (zie hoger) aangevuld met 34 bijkomende landen:

- Afrika: Benin, Burkina Faso, Kameroen, Ivoorkust, Gambia, Guinee, Madagaskar, Malawi, Mali, Nigeria, Rwanda, Senegal, Togo, Tunesië, Zambia, Zimbabwe
- Azië: Bangladesh, Cambodja, Jordanië, Laos, Nepal, Palestijnse gebieden, Filippijnen, Thailand
- Latijns-Amerika: Brazilië, Colombia, Dominicaanse Republiek, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Mexico, Paraguay, Uruguay

Daarnaast voorziet het politiek akkoord ook een vrije marge voor samenwerking die niet gebonden is aan een landenlijst.

De selectie van deze landen kwam tot stand door een analyse van de bestaande samenwerkingsrelaties tussen Vlaamse universiteiten en hogescholen met landen in het Zuiden. Er werd bovendien rekening gehouden met de socio-economische indicatoren per land en specifiek het landschap van het onderwijs en onderzoek en de respectieve noden. Daarnaast werden ook de prioriteiten van de Belgische ontwikkelingssamenwerking en de aanwezigheid van andere Belgische ontwikkelingsorganisaties mee in acht genomen.

Voor elk van de twintig partnerlanden werkt VLIR-UOS vervolgens een landenstrategie uit (o.a. via landenconsultatiedagen, identificatiebezoeken,...), die een routekaart zal zijn voor verdere samenwerking met het land. Eind 2011 werden de strategieën voor Cuba, Ecuador, Vietnam, Tanzania en Oeganda reeds opgesteld met een verdere concretisering tijdens de matchmaking van 19-27 april 2012. Professoren en rectoren van geselecteerde universiteiten uit het Zuiden brachten een bezoek aan de Vlaamse instellingen met een bezoek aan de UHasselt op 26 april 2012. De bedoeling van deze interuniversitaire meetings, is nagaan of de expertise van partners uit Noord en Zuid matcht en er bijgevolg samenwerkingsplannen opgestart kunnen worden. N.a.v. de matchmaking werden op competitieve wijze over de Vlaamse universiteiten heen, vijf academici vanuit de UHasselt geselecteerd om op te treden als projectleider van de nieuwe IUS (Institutionele universitaire samenwerking) programma's. Bovendien stelden 36 professoren uit de AUHL zich kandidaat als teammember binnen de verschillende projecten. In het najaar van 2012 werden de programma's verder uitgewerkt om in 2013 werkelijk van start te gaan.

Voor DR Congo, Zuid-Afrika en Ethiopië voorziet men een landenstrategie op te maken in 2013. De andere partnerlanden zullen later aan bod komen.

7.3.3 VLIR-UOS programma's: projecten UHasselt

7.3.3.1 Noordprogramma's

Onderwijs

Internationale cursussen (ICP)

De Master of Biostatistics is een Engelstalig programma dat sinds de start in 1988 jaarlijks door de UHasselt georganiseerd wordt. Al vrij snel bleek er grote interesse te bestaan bij studenten uit ontwikkelingslanden, wat ertoe leidde dat het bestaande programma, na goedkeuring door VLIR-UOS, omgevormd werd tot een International Course Programme en over twee jaar gespreid werd.

Het programma beoogt de vorming van wetenschappers afkomstig uit het zuiden, die via hun kennis een onmiddellijke wetenschappelijk gefundeerde impact hebben binnen de gezondheidszorg en de voedselvoorziening. Naast financiële ondersteuning voor de cursusorganisatie, komt VLIR-UOS eveneens tegemoet in de financiering naar de studenten toe (ICP-beurzen).

In totaal worden per academiejaar zestien nieuwe VLIR-UOS beurzen voorzien. In 2011-2012 was dit eveneens het geval waardoor in totaal 32 studenten uit ontwikkelingslanden met een VLIR-UOS beurs aan de UHasselt studeerden.

Bovenop deze beursstudenten reisden in totaal een 70-tal studenten uit zowel Europa als ontwikkelingslanden op eigen kracht naar de UHasselt om eveneens bij deze opleiding aan te sluiten.

Internationale trainingsprogramma's (ITP)

De Internationale trainingsprogramma's (ITP) zijn praktijkgerichte opleidingen van korte tot middellange duur (min. één maand – max. vier maanden), die georganiseerd worden door een Vlaamse universiteit of hogeschool, ten behoeve van deelnemers uit ontwikkelingslanden die reeds enige beroeps- of onderzoekservaring bezitten en die reeds een opleiding van drie jaar hebben gevolgd. Het programma mag ook openstaan voor deelname door Belgen en andere dan de bedoelde buitenlanders, maar deze kunnen geen aanspraak maken op een ITP-beurs.

De specifieke doelstelling van een ITP bestaat erin jonge wetenschappers en professionelen uit ontwikkelingslanden op te leiden en daardoor hun kennis/vaardigheden te verhogen in een ontwikkelingsrelevant domein, met het oog op overdracht van de opgedane kennis/vaardigheden naar hun thuisland. Op die manier kunnen ze bijdragen tot de ontwikkeling van de eigen samenleving. Jaarlijks worden, afhankelijk van het totaal budget, een vijftal ITP's georganiseerd. De UHasselt diende in 2010 voor de eerste maal een dergelijke ITP-aanvraag in vanuit het Instituut voor Mobiliteit. Deze aanvraag werd toen niet weerhouden. In 2012 werd vervolgens een herindiening van het project gedaan (ITP 2013), deze keer met een positief resultaat. De ITP 'Road Safety in Low and Middle-Income Countries: Challenges and Strategies for Improvement' zal in september 2013 aanvangen (veertien weken).

Korte opleidingsinitiatieven (KOI)

De Korte Opleidingsinitiatieven van VLIR-UOS zijn intensieve opleidingsinitiatieven van korte duur (min. vijf dagen – max. twee weken), georganiseerd door een Vlaamse universiteit of hogeschool rond een ontwikkelingsrelevant thema. De specifieke doelstelling is het verruimen en verdiepen van de kennis en expertise rond een ontwikkelingsrelevant thema bij belanghebbende actoren uit ontwikkelingslanden.

De opleiding Verkeerskunde organiseerde in 2011 voor het vierde jaar op rij een KOI en bood zo vijftien - hoofdzakelijk Aziatische - deelnemers de mogelijkheid deel te nemen aan het opleidingsinitiatief 'Road safety in Asian and Latin American Countries: principles and approaches'. De veertiendaagse opleiding bood hen allen de nodige kennis en vaardigheden omtrent verkeersveiligheid dewelke zij in de toekomst in eigen land kunnen toepassen om zo het veiligheidsprobleem ten gronde aan te pakken. In 2011 lanceerde VLIR-UOS geen oproep voor KOI 2012 waardoor er ook geen plaatsvond aan de UHasselt in 2012.

Programma Opleidingskosten (OPL)

Het programma Opleidingskosten voorziet financiering van kosten verbonden aan de opleiding van studenten uit ontwikkelingslanden aan Vlaamse universiteiten. De verdeling van deze toelage gebeurt op basis van het aantal studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden. Voor 2012 werd een bedrag van 179.790,81 euro voorzien voor de UHasselt.

Onderzoek: *Internationale Congressen (INCO)*: zie Jaarverslag Onderzoek 2012.

Sensibilisering*Sensibiliseringsinitiatieven (SI)*

De doelstelling van dit programma is het medefinancieren van activiteiten van Vlaamse universiteiten die de derde wereld thematiek vanuit wetenschappelijke invalshoek bij het breder publiek brengen. De activiteiten kunnen verschillende vormen aannemen: workshop, colloquium, conferentie, openbare les, voordracht, lessenreeks, etc...

In het verleden kwamen volgende topics reeds aan bod:

- SI 2007 'Ontwikkelingssamenwerking: multidisciplinaire aspecten'.
- SI 2008 'Verkeer & gezondheid: essentiële vraagstukken in ontwikkeling'.
- SI 2009 'Policy & family in the South'.
- SI 2010 'Pro- & reactivity in the South'.
- SI 2011 'North-South: crossing borders'.
- SI 2012 'North-South: an interdisciplinary exploration'.

In 2012 waren er per lezing gemiddeld 75 studenten (voornamelijk UHasselt en PHL) en geïnteresseerden met diverse achtergronden aanwezig. Vervolgens werd er een nieuw voorstel ingediend en goedgekeurd voor SI 2013. In academiejaar 2012-2013 zal deze sensibiliseringscyclus voor de zesde keer georganiseerd worden als een interdisciplinair keuzevak dat sinds 2008-2009 openstaat voor studenten van de associatiepartners.

Andere sensibiliseringsactiviteiten die jaarlijks terugkeren:

- Wereldavond: maart
- Millennium Development Goals: december
- Fair trade: mei

7.3.3.2 Zuidprogramma's

Zuidinitiatieven (ZI): zie Jaarverslag Onderzoek 2012.

Institutionele Universitaire Samenwerking (IUS) : zie Jaarverslag Onderzoek 2012.

Cross-cutting project statistiek

Een cross-cutting project is een transversaal initiatief binnen een IUS programma. Uit het succesvolle Noord-Zuid-Zuid programma tussen de UHasselt, Jimma University (Ethiopië) en University Eduardo Mondlane (Mozambique) dat tussen 2009 en 2011 liep, ontstond er in 2011 een nieuw tweejarig cross-cutting initiatief rond statistiek. Naast Ethiopische en Mozambicaanse universiteiten, zijn ook universiteiten uit Tanzania, Oeganda, Zuid-Afrika en Kenia betrokken. De Vlaamse promotoren van het project zijn prof. Ziv Shkedy (UHasselt), prof. Paul Janssen (UHasselt) en prof. Duchateau (UGent). De doelstelling van het project is enerzijds om cursusmateriaal te

ontwikkelen en anderzijds om een zuid-zuid netwerk op te starten om de samenwerking tussen statistici uit het Zuiden te bevorderen.

7.3.3.3 Beurzenprogramma's

Voor Vlaamse beursaanvragers:

Reisbeurzen voor studenten (REI)

VLIR-UOS stelt jaarlijks een aantal reisbeurzen ter beschikking van Vlaamse studenten om hen op die manier de kans te bieden terreinervaring op te doen in een ontwikkelingsland binnen een academische context en hen bewust te maken van de ontwikkelingsvraagstukken in een geglobaliseerde wereld. Tijdens het academiejaar 2011-2012 reisden in totaal zeven studenten van de UHasselt met een dergelijke beurs naar een ontwikkelingsland. Gezien de daling van het aantal beschikbare reisbeurzen ten aanzien van vorige jaren en het stijgend aantal aanvragen, besloot de ICOS van de AUHL opnieuw te onderhandelen met Stad Hasselt. Dit resulteerde in vijf extra reisbeurzen te verdelen over de AUHL instellingen heen, waardoor één extra UHasselt student de kans kreeg om zijn stage in het Zuiden te volbrengen. Daarnaast werd beslist om ook eigen middelen van de UHasselt te voorzien om zo zes extra studenten de mogelijkheid te bieden deze unieke buitenlandse ervaring op te doen.

Vanuit het 3de bachelorjaar geneeskunde trokken, naar jaarlijkse gewoonte, acht studenten naar het 'Institute for Indian Mother and Child' te Calcutta, India in het kader van een stage. Daar leerden ze o.a. medische basiszorgen te verstrekken in beperkte omstandigheden. Vijf geneeskunde studenten planden naar Mali te gaan om het project verder te zetten dat een aantal geneeskunde studenten er in 2010 hadden opgestart. Hun plan viel echter owv veiligheidsredenen in het water. Ze trokken uiteindelijk naar Oeganda. Één BEW studente reisde naar Senegal in het kader van thesisonderzoek. In 2012 brachten in totaal 32 studenten van de Associatie Universiteit Hogescholen Limburg (AUHL) een periode in het Zuiden door.

Vlaamse doctoraatsbeurzen (VLADOC): zie Jaarverslag Onderzoek 2012.

Voor beursaanvragers uit een ontwikkelingsland:

Internationale trainingsprogramma (ITP)-beurzen: zie supra

Internationale cursussenprogramma (ICP)-beurzen: zie supra

ICP-PhD-beurzen: zie Jaarverslag Onderzoek 2012.

Short Research Stay (SRS)-beurzen: zie Jaarverslag Onderzoek 2012.

Master Credit Allowance (MCA)-beurzen

Binnen het Master Credit Allowance programma wordt aan ICP studenten afkomstig uit het Zuiden (al dan niet beursstudent) de mogelijkheid geboden om een deel van hun ICP-cursus in een universiteit in het Zuiden (niet hun thuisland) te volbrengen of wetenschappelijk onderzoek te gaan voeren in het kader van een stage, thesis,.... Gedurende maximum drie maanden (minimum één maand) verlaten ze alzo de Vlaamse instelling om terug naar het Zuiden te keren binnen hun ICP-opleiding. In het academiejaar 2011-2012 vertrokken twee ICP studenten (uit Oeganda en Kenia) in het kader van thesisonderzoek met een MCA beurs naar Zuid-Afrika en Ethiopië.

7.3.4 Ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten van de Federale en Vlaamse overheid

Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp (DGD)

De Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) maakt deel uit van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. DGD behartigt de verschillende aspecten van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en staat - wat de bilaterale samenwerking betreft - in voor:

- het uitwerken van het beleid en de uit te voeren strategieën;
- de identificatie van samenwerkingsprogramma's en projecten.

Belgische Technische Coöperatie

BTC N.V., de Belgische Technische Coöperatie, ondersteunt en omkadert ontwikkelingsprogramma's in opdracht van de Belgische Staat en andere opdrachtgevers. Het stelt onder meer beurzen ter beschikking aan kandidaten uit ontwikkelingslanden voor opleidingen (stages, voortgezette academische opleidingen en doctoraatsopleidingen) aan Vlaamse universiteiten. In 2012 studeerde geen enkele BTC beursstudent aan de UHasselt.

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

Het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) – cel ontwikkelingssamenwerking staat in voor de voorbereiding, de ondersteuning en de evaluatie van het Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. Het staat de minister van economie, buitenlandsbeleid, landbouw en plattelandsbeleid ook bij door de monitoring en opvolging van de beleidsuitvoering. Dit laatste is toevertrouwd aan het intern verzelfstandigd Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS). De taken van het Departement spitsen zich toe op het ontwerp van regelgeving en de evaluatie van het beleid, het opvolgen van internationale trends, onderzoek en vakliteratuur en kennisbeheer.

Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) is door de Vlaamse Regering opgericht om het beleid op het vlak van ontwikkelingssamenwerking uit te voeren. Het VAIS ondertekende een beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering, die om de vier jaar hernieuwd wordt.

De vijf kerntaken van VAIS zijn:

- bilaterale samenwerking met partners in het Zuiden (Zuid-Afrika, Mozambique, Malawi);
- ondersteuning van acties en activiteiten van onrechtstreekse actoren;
- samenwerkingsacties via multilaterale organisaties;
- draagvlakversterking en bewustmaking;
- noodhulp en humanitaire bijstand.

Het VAIS heeft een centrale zetel in Brussel, maar werkt ook met vertegenwoordigers op het terrein. Zowel in Zuid-Afrika, Mozambique als Malawi werden landenkantoren geopend.

8 Verantwoording van het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het academiejaar 2011-2012

8.1 Doelstelling en resultaten

In een aantal wetenschapsdomeinen die gekenmerkt worden door een grote mate van internationalisering, wordt een grondige, vakspecifieke kennis van het Engels beschouwd als een voorwaarde om het beroep te kunnen uitoefenen en als noodzakelijk voor verdere professionalisering. Bovendien vragen de toegenomen studentenuitwisseling en -mobiliteit naar mogelijkheden op het vlak van Engelstalig onderwijs.

Zeker in masteropleidingen is er de nood om in een aantal gevallen Engelstalige opleidingsonderdelen aan te bieden. De functionaliteit voor de opleiding op vlak van bv. forumtaal van het wetenschapsdomein, het beoogd beroepsprofiel en de tewerkstellingsmogelijkheden staat hierbij voorop, naast andere aspecten zoals anderstalige docenten en deelname van internationale studenten aan het onderwijs.

Aan de UHasselt/tUL worden twee Engelstalige masters georganiseerd:

- Master of Statistics (tUL)
- Master of Management (UHasselt)

In het kader van de tUL worden opleidingen verzorgd door docenten verbonden aan de Universiteit Maastricht en de Universiteit Hasselt; dit kan anderstalige docenten impliceren. Dit komt binnen de tUL voor in de bachelor en de master in de rechten en in de master biomedische wetenschappen (afstudeerrichtingen 'klinische moleculaire wetenschappen' en 'Milieu & gezondheid'). Bovendien moeten binnen deze afstudeerrichting studenten vertrouwd gemaakt worden met onderzoeksitems / redeneringen en praktijken die internationaal in een Engelse context gebeuren. Hierdoor worden (delen van) opleidingsonderdelen in het Engels aangeboden. Hetzelfde geldt voor de master in de verkeerskunde.

Een beperkt aantal (keuze)opleidingsonderdelen binnen Nederlandstalige opleidingen wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten vooral in het kader van de Erasmusprogramma's en wordt daarom (deels) in het Engels georganiseerd (efficiëntieredenen).

8.2. Anderstalige opleidingsonderdelen – INITIELE OPLEIDINGEN

8.2.1. Opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd

Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽²⁾	aantal docenten
Bachelor TEW/HI/BI⁽¹⁾			
1178 Economisch en zakelijk Engels 1	Engels	3	2 Nederlandstalig
1179 Economisch en zakelijk Frans 1	Frans	3	2 Nederlandstalig
1180 Duits 1	Duits	3 K ⁽³⁾	1 Nederlandstalig
1181 Spaans 1	Spaans	3 K	1 Nederlandstalig
1352 Economisch en zakelijk Engels 2	Engels	3	1 Nederlandstalig
1353 Economisch en zakelijk Frans 2	Frans	3	2 Nederlandstalig
1354 Duits 2	Duits	3 K	1 Nederlandstalig
1355 Spaans 2	Spaans	3 K	1 Nederlandstalig
1716 Economisch en zakelijk Engels 3	Engels	3 K	1 Nederlandstalig
1717 Interculturele zakelijke communicatie Frans	Frans	3 K	1 Nederlandstalig

⁽¹⁾ Ba TEW/HI/BI: bachelor in de toegepaste economische wetenschappen, bachelor in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur, bachelor in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica.

⁽²⁾ SP: studiepunten.

⁽³⁾ K: keuzeopleidingsonderdeel

Studiegebied: Verkeerskunde

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽²⁾	aantal docenten
Bachelor VER⁽¹⁾ (sociaal traject)			
1178 Economisch en zakelijk Engels 1	Engels	3	2 Nederlandstalig
1179 Economisch en zakelijk Frans 1	Frans	3	2 Nederlandstalig
1180 Duits 1	Duits	3 K ⁽³⁾	1 Nederlandstalig
1181 Spaans 1	Spaans	3 K	1 Nederlandstalig
1352 Economisch en zakelijk Engels 2	Engels	3 K	1 Nederlandstalig
1353 Economisch en zakelijk Frans 2	Frans	3 K	2 Nederlandstalig
1354 Duits 2	Duits	3 K	1 Nederlandstalig
1355 Spaans 2	Spaans	3 K	1 Nederlandstalig
1716 Economisch en zakelijk Engels 3	Engels	3 K	1 Nederlandstalig
1717 Interculturele zakelijke communicatie Frans	Frans	3 K	1 Nederlandstalig
Keuze opleidingsonderdeel in bachelor VER⁽¹⁾			
1178 Economisch en zakelijk Engels 1	Engels	3 K	2 Nederlandstalig
Keuze opleidingsonderdeel in master VER⁽¹⁾			
1352 Economisch en zakelijk Engels 2	Engels	3 K	1 Nederlandstalig

⁽¹⁾ bachelor / master VER: bachelor / master in de verkeerskunde

⁽²⁾ SP: studiepunten

⁽³⁾ K: Keuzeopleidingsonderdeel

Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽¹⁾	aantal docenten
Bachelor in de Rechten			
1877 Legal English	Engels	4	1 Engelstalige
1882 Français juridique	Frans	4	2 Nederlandstalige

⁽¹⁾ SP: studiepunten

8.2.2. Anderstalige opleidingsonderdelen in Nederlandstalige opleidingen die gedoceerd worden door anderstalige gasthoogleraren of gastprofessoren

Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽¹⁾	aantal docenten
Bachelor in de Rechten			
1884 International law	Engels	6	1 anderstalige
Master in de Rechten			
2165 International business law ⁽²⁾	Engels	6	1 tweetalige (Nederlands/Engels)

⁽¹⁾ SP: studiepunten

⁽²⁾ verplicht in afstudeerrichting 'rechtsbedeling', keuze in afstudeerrichting 'overheid en recht'

8.2.3. Aantal anderstalige (gast)docenten die opleidingsonderdelen of delen van opleidingsonderdelen in een andere taal doceren

Opleiding	Studiegebied	Aantal anderstalige (gast)docenten die in andere taal doceren
Bachelor in de chemie	Wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Bachelor in de biologie		1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Bachelor in de fysica		3 (4 opleidingsonderdelen in het Engels)
Bachelor in de informatica		1 (1 keuzeopleidingsonderdeel: Engelstalige zomerschool ⁽¹⁾)
Totaal voor studiegebied Wetenschappen		3
Bachelor in TEW/BI/BI	Economische en Toegepaste Wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Master in de toegepaste economische wetenschappen		1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Totaal voor studiegebied Economische en Toegepaste Wetenschappen		2
Master in de Verkeerskunde	Verkeerskunde	3 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Totaal voor studiegebied Verkeerskunde		3
Bachelor in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Master in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	1 tweetalige (Nederlands/Engels) (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Totaal voor studiegebied Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen		2, waarvan 1 tweetalige Ned./Eng. (2 opleidingsonderdelen in het Engels)

⁽¹⁾ De Engelstalige zomerschool (5 SP keuze) gaat door in het Verenigd Koninkrijk en draagt zo bij aan de internationalisering van de opleiding

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Management: zie 8.4.1

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Statistics: zie 8.5

8.2.4. Aantal Nederlandstalige (gast)docenten die opleidingsonderdelen of delen van opleidingsonderdelen in een andere taal doceren

Opleiding	Studiegebied	Aantal Nederlandstalige (gast)docenten die in andere taal doceren
Bachelor in de biologie	Wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Master in de informatica		1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Totaal voor studiegebied Wetenschappen		2
Master in de biomedische wetenschappen - afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾ - afstudeerrichting MG ⁽²⁾	Biomedische Wetenschappen	2 (2 opleidingsonderdelen in het Engels)
		2 (2 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal voor studiegebied Biomedische Wetenschappen		3
Bachelor TEW/HI/BI ⁽³⁾	Economische en Toegepaste Wetenschappen	4 (3 opleidingsonderdelen in het Engels)
Master TEW ⁽³⁾		9 (5 opleidingsonderdelen in het Engels)
Master HI ⁽³⁾		10 (7 opleidingsonderdelen in het Engels)
Master BI ⁽³⁾		9 (8 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal aantal voor studiegebied Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen		20 ⁽⁴⁾
Master in de verkeerskunde	Verkeerskunde	13 (13 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal voor studiegebied Verkeerskunde		13
Bachelor in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel)
Master in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	2, waarvan 1 tweetalige Nederlands/Engels (2 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal aantal voor studiegebied Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen		3 , waarvan 1 tweetalige Ned./Eng. (3 opleidingsonderdelen in het Engels)

⁽¹⁾ KMW: Klinische Moleculaire Wetenschappen

⁽²⁾ MG: Milieu & Gezondheid

⁽³⁾ Ba/Ma TEW: bachelor / master in de toegepaste economische wetenschappen

Ba/Ma HI: bachelor / master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur

Ba/Ma BI: bachelor / master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica.

⁽⁴⁾ Dit is niet de som van bovenstaande getallen omdat eenzelfde Nederlandstalige docent meerdere opleidingsonderdelen in het Engels geeft.

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Management: zie 8.4.1

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Statistics: zie 8.5

8.2.5. Anderstalige opleidingsonderdelen waarvoor de instelling kan aantonen dat de andere taal een meerwaarde voor de student en de functionaliteit van de opleiding meebrengt (met toevoeging van een expliciete motivering)

Bacheloropleidingen:

Opleiding: Ba TEW/HI/BI		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Applied Econometrics (verplicht voor TEW)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Business intelligence (keuze voor TEW en HI; verplicht voor BI)	Engels	6	
Sustainable Entrepreneurship (verplicht voor TEW)	Engels	3	Alle belangrijke wetenschappelijke literatuur over de topic is Engelstalig. De cases die worden besproken in de cursus gaan over internationale bedrijven en zijn bijgevolg in het Engels, aangevuld met Engelstalige videofragmenten. Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Engelstalige zomerschool (keuze voor BI)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt in het buitenland gedoceerd waar studenten samen zitten met andere internationale studenten. Hierdoor geraken studenten vertrouwd met praktijken die in een internationale en anderstalige context gebeuren. Dit geeft een meerwaarde aan het beoogd beroepsprofiel.
Summer school Poland	Engels	6	
Summer school Jordanië	Engels	6	

Opleiding: Bachelor in de biologie		Studiegebied: Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Moleculaire genetica van prokaryota	Engels	5	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).

Opleiding: Bachelor in de rechten		Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Foundations of the European Union	Engels	6	De keuze van het Engels als onderwijstaal is aangestuurd door de inhoud van de opleidingsonderdelen die internationaal en Europeesrechtelijk is en waarvoor de literatuur voornamelijk Engelstalig is.
International law	Engels	6	

Masteropleidingen:

Opleiding: Master in de biomedische wetenschappen		Studiegebied: Biomedische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsond.	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Moleculaire mechanismen in ziekte en gezondheid (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾ en afstudeerrichting MG ⁽²⁾)	Engels	12	tUL-opleiding gemeenschappelijk georganiseerd door docenten verbonden aan de UM (sommigen van hen zijn anderstalig) en door UHasselt docenten voor studenten verbonden aan beide universiteiten onder wie een paar anderstalige studenten. Deze opleidingsonderdelen dienen om de studenten gewend te maken met de onderzoeksredenering en praktijken die internationaal in het Engels gebeuren.
Moleculaire diagnose en therapie (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾)	Engels	12	
Genen, milieu en gezondheid (afstudeerrichting MG ⁽²⁾)	Engels	12	

(1) KMW: Klinische Moleculaire Wetenschappen

(2) MG: Milieu & Gezondheid

Opleiding: Master in de informatica		Studiegebied: Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Bio-informatica	Engels	5	Dit opleidingsonderdeel kan als keuzevak worden opgenomen in de Engelstalige Master of Statistics – afstudeerrichting Bioinformatics

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
International financial management and financial derivatives (keuze in AF ⁽¹⁾)	Engels	6	(zie hieronder bij Master in de toegepaste economische wetenschappen)
Financieel management van start en groei/Entrepreneurial finance (keuze in AF ⁽¹⁾)	Engels	6	
Strategic Marketing (MAR ⁽²⁾)	Engels	6	
Value chain management	Engels	3	1. Het overgrote deel van de recente (top)literatuur is geschreven in het Engels. Studenten hebben zo toegang tot een ruimer literatuurgebied. Door de literatuur in het Engels te bediscussiëren leren ze management topics in het Engels te behandelen en dit is een nuttige ervaring voor hun toekomstige carrière. 2. Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Supply chain management (OML ⁽³⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Diversity, equality and inclusion in organizations	Engels	6	
Industrial marketing (MAR ⁽²⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).

(1) AF = Accountancy en financiering (optie / afstudeerrichting)

(2) MAR = Marketing (optie / afstudeerrichting)

(3) OML= Operationeel Management en Logistiek (optie/afstudeerrichting)

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Innovation and value chain management (afstudeerrichting AF, IO en MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	1. Het overgrote deel van de recente (top)literatuur is geschreven in het Engels. Studenten hebben zo toegang tot een ruimer literatuurgebied. Door de literatuur in het Engels te bediscussiëren leren ze management topics in het Engels te behandelen en dit is een nuttige ervaring voor hun toekomstige carrière. 2. Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Innovation management (afstudeerrichting BM ⁽¹⁾)	Engels	6	

International financial management and financial derivatives (keuze voor afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel heeft een internationaal karakter en wordt bovendien ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Financieel management van start en groei/Entrepreneurial finance (afstudeerrichting IO ⁽¹⁾ en keuze voor afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Strategic Marketing (afstudeerrichting MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	

⁽¹⁾ AF = Accountancy en financiering
IO = Innovatie en ondernemerschap
MAR = Marketing
BM = Beleidsmanagement

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Innovation and value chain management	Engels	6	(zie hierboven bij Master in de toegepaste economische wetenschappen)
Supply chain management	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Knowledge discovery management	Engels	6	Deze opleidingsonderdelen wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Business process modeling	Engels	6	
E-business strategy	Engels	6	
ERP-systemen	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden). Bovendien is Engels ook de business language, zeker in IT.
Strategic information management	Engels	6	Erasmusstudenten aan de UHasselt en studenten van de Engelstalige Master of Management kunnen dit opleidingsonderdeel volgen (efficiëntiereden). Alle professionele communicatie in het ICT domein gebeurt in het Engels
ICT-management	Engels	6	

Opleiding: Master in de Verkeerskunde		Studiegebied: Verkeerskunde	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Verkeers- en mobiliteitsgedrag	Engels	6	1. Het overgrote deel van de recente (top)literatuur is geschreven in het Engels. Studenten hebben zo toegang tot een ruimer literatuurgebied. 2. Voorbereiding op de masterproef (verwerken van internationale literatuur) 3. Door de literatuur in het Engels te bediscussiëren leren ze topics uit het vakgebied in het Engels te behandelen. Dit is een nuttige ervaring en meerwaarde voor hun toekomstige carrière. 4. Dit onderdeel wordt ook gevolgd door internationale studenten (= efficiëntiereden)
Verkeersstromen	Engels	6	
Methoden en technieken van ruimtelijk onderzoek	Engels	6	
Kosten-batenanalyse en milieu-economie	Engels	6	
Gedragbeïnvloeding	Engels	6	
Stedelijk beheer	Engels	6	
Verkeers- en vervoersmodellen	Engels	6	
Activiteiten-gebaseerde modellen	Engels	6	
Impact Infrastructuur	Engels	6	
Management van vervoersbedrijven	Engels	6	

Efficiëntie van transport- en milieubeleid	Engels	6	
Integrated Logistics (keuze)	Engels	6	
Intelligente transportsystemen	Engels	6	
North-South (keuze)	Engels	3	Deze lezingen worden gegeven door Engelstalige gastdocenten.
Supply Chain Management (keuze)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Diversity, equality and inclusion in organizations (keuze)	Engels	6	
Actuele topics in verkeer	Engels	6	1. Enkele internationale topics werden behandeld. 2. Door de topics in het Engels te bediscussiëren leren ze topics uit het vakgebied in het Engels te behandelen. Dit is een nuttige ervaring en meerwaarde voor hun toekomstige carrière. 3. Dit onderdeel wordt ook gevolgd door internationale studenten (efficiëntieredenen)
Knowledge discovery management (keuze)	Engels	6	Deze opleidingsonderdelen worden ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden)
Business Process Modelling (keuze)	Engels	6	
Computer Intensive Methods (keuze)	Engels	3	Deze opleidingsonderdelen worden opgenomen in de Engelstalige Master of Statistics
Regression (keuze)	Engels	6	
Discrete data analysis (keuze)	Engels	4	
Nonparametric methods (keuze)	Engels	4	
Correlated and multivariate data (keuze)	Engels	4	
Survey Methods (keuze)	Engels	6	
Analysis of variance (keuze)	Engels	6	

Opleiding: Master in de rechten		Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
International Business Law ⁽¹⁾	Engels	6	De keuze van het Engels als onderwijstaal is aangestuurd door de inhoud van de opleidingsonderdelen die internationaal en Europeesrechtelijk is en waarvoor de literatuur voornamelijk Engelstalig is.
The changing Role of the State in a globalising World ⁽²⁾	Engels	6	

⁽¹⁾ verplicht in afstudeerrichting 'rechtsbedeling', keuze in afstudeerrichting 'overheid en recht'

⁽²⁾ verplicht in afstudeerrichting 'overheid en recht', keuze in afstudeerrichting 'rechtsbedeling'

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Management: zie 8.4.1

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Statistics: zie 8.5

8.2.6. De instellingen geven aan hoe zij aan de beperkingen opgenomen in artikel 91 §1 tegemoetkomen

Beperking: voor de bacheloropleidingen wordt het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot 10% van de omvang van het opleidingsprogramma.

Per opleiding het percentage anderstalige opleidingsonderdelen aanduiden in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma.

Bacheloropleidingen

Opleiding: Bachelor in de informatica	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : maximum 5 SP t.o.v. 180 SP = 2,8%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Engelstalige zomerschool (keuze opl.ond.)	Engels	5	geen

Opleiding: Bachelor in de chemie	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 4 SP t.o.v. 180 SP = 2.2 %	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Optica en golven	Engels (werkzittingen in het Nederlands)	4	Allemaal in het Nederlands

Opleiding: Bachelor in de biologie	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 9 SP t.o.v. 180 SP = 5%%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	Aantal SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Optica en golven	Engels (werkzittingen in het Nederlands)	4	Allemaal in het Nederlands
Moleculaire genetica van prokaryota	Engels	5	De studenten kregen de keuze om examen in het Engels of het Nederlands af te leggen.

Opleiding: Bachelor in de fysica	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : max.18 SP t.o.v. 180 SP = max. 10%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Zachte Materie	Engels	3	Allemaal in het Nederlands
Golven en optica	Engels (werkzittingen / practica in het Nederlands)	6	Allemaal in het Nederlands
Fotonica	Engels (practica in Nederlands)	4	Allemaal in het Nederlands
Kwantummechanica van moleculen en polymeren (Keuzevak)	Engels	5	Allemaal in het Nederlands

Opleiding: Ba TEW/HI/BI	Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : max. 15 SP t.o.v. 180 SP voor TEW = 8,3% max. 6 SP t.o.v. 180 SP voor HI/BI = 3,3%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Applied Econometrics	Engels	6	Studenten hebben de mogelijkheid om het examen in het Engels of in het Nederlands af te leggen. Dit geldt ook voor het groepswerk dat het schrijven van een paper inhoudt.
Sustainable Entrepreneurship	Engels	3	Studenten hebben de mogelijkheid om het examen in het Engels of in het Nederlands af te leggen. Voor de groepspaper mogen de studenten kiezen om deze in het Nederlands of Engels te schrijven.
Business intelligence (keuze voor TEW en HI; verplicht voor BI)	Engels	6	Studenten hebben de mogelijkheid om het examen in het Engels of in het Nederlands af te leggen. Ook voor de groepsopdrachten en individuele opdrachten hebben studenten de keuze uit het Nederlandse of Engelse taalgebruik.

Opleiding: Bachelor in de rechten	Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 12 SP t.o.v. 180 SP = 6,7%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Foundations of the European Union	Engels	6	Allemaal in het Engels
International law	Engels	6	Allemaal in het Engels

Masteropleidingen:

Opleiding: Master in de Informatica	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : max. 5 SP t.o.v. 120 SP = 4,2 %	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Bio-informatica (keuzevak)	Engels	5	Examen is in het Engels opgesteld. Studenten mogen kiezen of ze in het Nederlands dan wel in het Engels antwoorden.

Opleiding: Master in de biomedische wetenschappen	Studiegebied: Biomedische Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 24 SP t.o.v. 120 SP = 20% voor KMW ⁽¹⁾ en MG ⁽²⁾	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Moleculaire mechanismen in ziekte en gezondheid (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾ en MG ⁽²⁾)	Engels	12	Het examen werd voor alle studenten in het Nederlands en in het Engels beschikbaar gesteld. De student had hierin vrije keuze.
Moleculaire diagnose en therapie (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾)	Engels	12	
Genen, milieu en gezondheid (afstudeerrichting MG ⁽²⁾)	Engels	12	

⁽¹⁾ KMW: Klinische Moleculaire Wetenschappen

⁽²⁾ MG: Milieu & Gezondheid

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen	Studiegebied: Economische en Toegepaste Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 27 SP t.o.v. 156 SP ⁽²⁾ = 17,3%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	S P	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Innovation and value chain management (afstudeerrichting AF, IO, MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	Studenten kregen de keuze om examen in het Engels of Nederlands af te leggen.
Innovation management (afstudeerrichting BM ⁽¹⁾)	Engels	3	
International financial management and financial derivatives (keuze in afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	
Financieel management van start en groei/Entrepreneurial finance (afstudeerrichting IO en keuze voor afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	
Strategic Marketing (afstudeerrichting MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	

⁽¹⁾ AF = Accountancy en financiering
IO = innovatie en ondernemerschap
MAR = marketing
BM = Beleidsmanagement

⁽²⁾ 156 SP omvat het totale aanbod van de verplichte opleidingsonderdelen (24 SP) en de keuze/verplichte opleidingsonderdelen van alle afstudeerrichtingen samen

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur	Studiegebied: Economische en Toegepaste Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 39 SP t.o.v. 204 SP ⁽⁴⁾ = 19.1%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
International financial management and financial derivatives (keuze in AF ⁽¹⁾)	Engels	6	Studenten kregen de keuze om het examen af te leggen in het Nederlands of in het Engels.
Financieel management van start en groei/Entrepreneurial finance (keuze voor afstudeerrichting AF)	Engels	6	
Strategic Marketing (MAR ⁽²⁾)	Engels	6	
Value chain management	Engels	3	
Diversity, equality and inclusion in organizations	Engels	6	
Supply chain management (OML ⁽³⁾)	Engels	6	
Industrial marketing (MAR) ⁽²⁾	Engels	6	

⁽¹⁾ AF = Accountancy en financiering (optie / afstudeerrichting)

⁽²⁾ MAR = Marketing (optie / afstudeerrichting)

⁽³⁾ OML = Operationeel management en Logistiek (optie/afstudeerrichting)

⁽⁴⁾ 204 SP omvat het totale aanbod van de verplichte opleidingsonderdelen (66 SP) en de keuze/verplichte opleidingsonderdelen van alle afstudeerrichtingen en opties samen

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica	Studiegebied: Economische en Toegepaste Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 48 SP t.o.v. 132 SP ⁽¹⁾ = 36,4%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal examens in Nederlands
Innovation and value chain management	Engels	6	De studenten hebben de keuze of ze in het Engels/Nederlands het examen afleggen.
Knowledge discovery management	Engels	6	
Business process modeling	Engels	6	
E-business strategy	Engels	6	
ERP-systemen	Engels	6	
Strategic information management	Engels	6	
ICT-management	Engels	6	
Supply Chain Management	Engels	6	

⁽¹⁾ 132 SP omvat het totale aanbod van de verplichte opleidingsonderdelen en de keuze/verplichte opleidingsonderdelen van de volledige master samen

Opleiding: Master in de Verkeerskunde	Studiegebied: Verkeerskunde	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 144 SP t.o.v. 207 SP ⁽³⁾ = 69,57%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	Aantal SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Verkeersstromen	Engels	6	De studenten hebben de keuze of ze in het Engels/Nederlands examen afleggen.
Verkeers- en mobiliteitsgedrag	Engels	6	
Methoden en technieken van ruimtelijk onderzoek	Engels	6	
Kosten-baten analyse en milieu-economie	Engels	6	
Gedragsbeïnvloeding	Engels	6	
Stedelijk beheer	Engels	6	
Verkeers- en vervoersmodellen	Engels	6	
Activiteiten-gebaseerde modellen	Engels	6	
Impact infrastructuur	Engels	6	
Management van vervoersbedrijven	Engels	6	
Efficiëntie van transport- en milieubeleid	Engels	6	
Integrated Logistics (keuze)	Engels	6	
Actuele topics in verkeer	Engels	6	
Knowledge discovery management (keuze)	Engels	6	Opdracht in het Engels. Mondeling examen Nederlands.
Intelligente transportsystemen	Engels	6	
North-South (keuze)	Engels	3	geen
Supply chain management (keuze)	Engels	6	
Diversity, equality and inclusion in organizations (keuze)	Engels	6	
Business process modelling (keuze)	Engels	6	
Computer Intensive Methods (keuze)	Engels	3	
Regression (keuze)	Engels	6	
Discrete data analysis (keuze)	Engels	4	
Nonparametric methods (keuze)	Engels	4	
Correlated and multivariate data (keuze)	Engels	4	
Survey methods (keuze)	Engels	6	
Analysis of variance (keuze) (keuze)	Engels	6	

⁽³⁾ 207 SP omvat het totale aanbod van de verplichte (90 SP) en alle keuze/verplichte opleidingsonderdelen van de afstudeerrichtingen samen

Voor Master of Management: alle opleidingsonderdelen in het Engels (zie 8.4.2).

Voor Master of Statistics: alle opleidingsonderdelen in het Engels (zie 8.5).

Opleiding: Master in de rechten	Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : In 2011-2012 nog geen volledig curriculum Max. 12 SP in het Engels in het 1 ^e masterjaar	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
International Business Law ⁽¹⁾	Engels	6	Allemaal in het Engels
The changing Role of the State in a globalising World ⁽²⁾	Engels	6	Allemaal in het Engels

⁽¹⁾ verplicht in afstudeerrichting 'rechtsbedeling', keuze in afstudeerrichting 'overheid en recht'

⁽²⁾ verplicht in afstudeerrichting 'overheid en recht', keuze in afstudeerrichting 'rechtsbedeling'

8.2.7. Voor bachelors- en mastersopleidingen: studenten hebben het recht om een examen in het Nederlands af te leggen (uitgez. Art.91§1-1° en 3°)

Zie 8.2.6

8.2.8. Informatie over de toetsing van de adequate taalbeheersing door de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vakgebied

Conform de gedragscode garandeert de universiteit bij de aanstelling van haar personeel dat zij beschikken over voldoende kennis van de voor het onderwijs noodzakelijke internationale standaardtaal. Dit aspect wordt bewaakt bij de interne kwaliteitsbewaking van de opleiding.

Er wordt op gewezen dat een aantal ZAP-leden gedurende een periode in het buitenland hebben gewerkt en daar hebben gecommuniceerd in de internationale standaardtaal. Via wetenschappelijke literatuur, eigen publicaties, deelname aan congressen, contacten gastprofessoren, ... onderhouden ze hun kennis van de internationale standaardtaal.

8.3. Anderstalige opleidingsonderdelen – VOORTGEZETTE OPLEIDINGEN

Niet van toepassing

8.4. Anderstalige opleidingen

8.4.1. Overzicht van de anderstalige opleidingen aangeboden in een andere taal van de initiële opleidingen:

(uitgezonderd ICP-opleidingen en masters Erasmus Mundus – cfr. punt 8.5)

Naam anderstalige initiële opleiding	Master of Management
Studiegebied	Economische en toegepaste economische wetenschappen
Onderwijstaal	Engels
Aantal Nederlandstalige studenten	12 (België)
Aantal anderstalige studenten	24
Procentuele verhouding van de anderstalige studenten t.o.v. de Nederlandstalige studenten	24/12 = 200%
Land van herkomst van de anderstalige studenten (met aantal per land)	Duitsland (1), China (1), Jordanië (7), Polen (1), Iran (4), Kameroen (1), Letland (1), Pakistan (1), Nepal (1), Israël (2), Italië (1), Bulgarije (1), Engeland (1), Roemenië (1)
Aantal anderstalige (gast)docenten	0
Aantal Nederlandstalige docenten	12
Naam equivalente Nederlandstalige opleiding	Master in de toegepaste economische wetenschappen
Aantal studenten in equivalente Nederlandstalige opleiding	146

Het specifieke karakter van het programma ten behoeve van de buitenlandse studenten:

De Master of Management is een éénjarige master die rechtstreekse toegang verleent aan buitenlandse studenten van de EU met een gelijkwaardige bachelor degree in economic sciences. Tot deze master zijn ook studenten van universiteiten buiten de EU en bachelors van andere studiedomeinen toegelaten, eventueel mits het volgen van een aangepast voorbereidingsprogramma.

De Master of Management wordt ook gevolgd door studenten die reeds een mastergraad behaald hebben in een ander studiegebied zoals ingenieurswetenschappen, rechten, psychologie, ...

Deze master heeft verder gebouwd op de vroegere (vóór 2007-2008) GAS Management. Daardoor trekt het individuele studenten aan in een internationaal marktsegment waarin de faculteit BEW van de UHasselt al is kunnen doordringen en naam heeft.

8.4.2. Overzicht van de anderstalige opleidingen aangeboden in een andere taal van de voortgezette opleidingen:

Niet meer van toepassing

8.5. Opleidingen met internationaal karakter

Overzicht van de International Course Programme-opleidingen en de mastersopleidingen Erasmus Mundus

De Master in Biostatistics vormde in 2006-2007 samen met de Master in Applied Statistics een Engelstalige ICP. Vanaf 2007-2008 werden deze twee masters, samen met de afstudeerrichting Bioinformatics van de master biomedische wetenschappen, omgevormd tot een tweejarige Engelstalige ICP-opleiding 'Master of Statistics'.

Sinds het academiejaar 2009-2010 werd de afstudeerrichting 'Applied Statistics' opgewaardeerd en beter geprofileerd. Naar aanleiding hiervan werd de naam 'Applied Statistics' vervangen door 'Epidemiology & public Health Methodology'.

Naam anderstalige initiële opleiding	Master of Statistics
Studiegebied	wetenschappen
Aantal Nederlandstalige studenten	11 Nederlandstalig
Aantal anderstalige studenten	92 anderstalig
Procentuele verhouding van de anderstalige studenten t.o.v. de Nederlandstalige studenten	$92/11=836\%$
Aantal anderstalige (gast)docenten	4
Aantal Nederlandstalige docenten	24

Erasmus Mundus:

Niet van toepassing

8.6. Andere onderdelen van het verslag**8.6.1. Informatie over de communicatie**

Voor alle Engelstalige opleidingen: schriftelijke en mondelinge communicatie in het Engels.

8.6.2. Overzicht van de kennistoetsen

- Wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in anderstalige opleidingen de toegang tot deze opleidingen afhankelijk te stellen van het slagen voor een toets over de voldoende kennis van de gebruikte onderwijstaal (artikel 20 van het Flexibiliseringsdecreet)?
- oplijsting van de afgenomen kennistoetsen:

Naam opleiding	taal	Toegang afhankelijk van kennistoets onderwijstaal? (ja/nee en welke test)	Aantal afgenomen kennistoetsen onderwijstaal
Master of Statistics	Engels	Studenten die de opleiding willen volgen dienen: - ofwel een certificaat af te leveren dat ze geslaagd zijn voor TOEFL of IELTS - ofwel hun vorige studies in het Engels te hebben afgerond.	Geen kennistoets zelf afgenomen
Master of Management	Engels	Ja, TOEFL-test of IELTS	Geen kennistoets zelf afgenomen

8.6.3. Gedragscode

Gedragscode opgenomen in de onderwijsregeling van toepassing in het academiejaar 2011-2012:

2. Taalregeling

Artikel 2.1 Algemene bepalingen

1. De onderwijstaal aan de universiteit is het Nederlands. Indien aangewezen kunnen, met in achtname van de regelgeving, andere talen worden gebruikt. Waar dit het geval is, wordt dit verantwoord en aangegeven in de studiegids.

Artikel 2.2 Opleidingsonderdelen in een andere taal

(structuurdecreet, Art. 91)

1. In de bachelor- en masteropleidingen kan in elk geval een andere taal dan het Nederlands gebruikt worden voor:
 - a. opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal worden gedoceerd;
 - b. opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;
 - c. anderstalige opleidingsonderdelen die conform Art. 9 worden gevolgd aan een andere instelling van hoger onderwijs.
2. In bachelor- en masteropleidingen kan in beperkte mate voor opleidingsonderdelen een andere taal dan het Nederlands worden gebruikt wanneer de meerwaarde voor de studenten en de functionaliteit voor de opleiding blijkt uit de daartoe expliciet gemotiveerde beslissing van het universiteitsbestuur en op voorwaarde dat de hiervoor aangewezen docent de andere taal op adequate wijze beheerst.
Behalve in de gevallen vermeld in lid 1 a, b en c, kan een zelfde opleidingsonderdeel niet volledig in een andere taal aangeboden worden.
De delen van de opleidingsonderdelen die in een andere taal dan het Nederlands worden onderwezen worden vermeld in de studiegids. De faculteit zal toezicht houden op het gebruik van een vreemde taal.
3. Voor de bacheloropleidingen is het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot ten hoogste 10% van de omvang van het opleidingsprogramma; voor het bepalen van die grens worden de opleidingsonderdelen bedoeld in lid 1, a en c, niet meegerekend.
4. Met inachtneming van het voorgaande hebben de studenten het recht over een opleidingsonderdeel waarin een andere onderwijstaal dan het Nederlands werd gebruikt, examen in het Nederlands af te leggen, met uitzondering van de opleidingsonderdelen bedoeld in lid 1, a en c.

Artikel 2.3 Opleidingen in een andere taal

(structuurdecreet, Art. 91)

1. In afwijking van het bepaalde in Art. 2.2, kan het instellingsbestuur bachelor- en masteropleidingen volledig in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het om opleidingsprogramma's gaat die specifiek ten behoeve van buitenlandse studenten zijn

ontworpen, op voorwaarde dat er een equivalente opleiding in het Nederlands wordt aangeboden.

2. In afwijking van het bepaalde in Art. 2.2 en Art. 2.3 lid 1, kan het instellingsbestuur masteropleidingen in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het gaat om opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingsamenwerking ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen, of indien het gaat om masteropleidingen van Erasmus Mundus of in samenwerking met buitenlandse universiteiten.
3. In afwijking van Art. 2.2 en Art. 2.3 lid 1, bepaalt het instellingsbestuur de onderwijstaal in de onderwijs- en andere studieactiviteiten die als nascholing of bijscholing worden georganiseerd (postgraduaatsopleidingen en permanente vorming).
4. Voor een opleiding die volledig in een andere taal dan het Nederlands wordt aangeboden, wordt het diploma en het diplomasupplement in die taal opgemaakt en ook in het Nederlands.

Evaluatie door de studentenraad van de toepassing van de gedragscode

Het advies van de Studentenraad aan de Universiteit Hasselt inzake de naleving van de taalregeling, zoals beschreven in de Onderwijs- & ExamenRegeling (OER), voor het academiejaar 2011-2012 luidt als volgt:

Faculteit Rechten

De naleving van de vooropgestelde taalregeling wordt door de studenten van de faculteit REC positief geëvalueerd. Een beperkt aantal opleidingsonderdelen wordt gedoceerd in het Engels, dit omdat de inhoud van deze opleidingsonderdelen kadert in een internationale context (bijvoorbeeld: *International law*, 1884; *Foundations of the European Union*, 1885). Verder is er een sterke appreciatie van de studenten naar de opleidingsonderdelen '*Legal English*' (1877) en '*Français juridique*' (1882) toe. Dit geeft hen enerzijds de mogelijkheid om in hun verdere opleidingsloopbaan vlot te kunnen volgen indien een opleidingsonderdeel in een andere taal gedoceerd wordt en anderzijds het voordeel om in hun toekomstige carrière sterker voor de dag te komen bij het gebruik van vreemde talen. Tot slot kan toegevoegd worden dat de docenten van de anderstalige opleidingsonderdelen de gedoceede taal goed beheersen.

Faculteit Bedrijfseconomische wetenschappen

De naleving van de vooropgestelde taalregeling wordt door de studenten van de faculteit BEW positief geëvalueerd. Slechts een beperkt aantal opleidingsonderdelen worden in een vreemde taal gedoceerd. Toch, dit wordt door studenten goed onthaald, daar het goed kunnen communiceren in verschillende talen een meerwaarde betekent op de arbeidsmarkt voor deze studenten. In globa kan men ook stellen dat de docenten de vreemde taal waarin ze doceren goed beheersen.

Faculteit Wetenschappen

De naleving van de vooropgestelde taalregeling wordt door de studenten van de faculteit WET positief geëvalueerd. Slechts een beperkt aantal opleidingsonderdelen wordt in het Engels gedoceerd.

Faculteit Geneeskunde en levenswetenschappen

De naleving van de vooropgestelde taalregeling wordt door de studenten van de faculteit GLW enigszins positief ervaren. Slechts een beperkt aantal opleidingsonderdelen wordt in het Engels

gedoceerd. In de verschillende masterrichtingen van de opleiding Biomedische wetenschappen komt het Engels meer aan bod. Dit wordt door de studenten als positief ervaren, daar de voertaal bij wetenschappen voornamelijk het Engels is. Ook beheerst het onderwijzend personeel van de desbetreffende opleidingen de gedoceerde taal goed.

Algemeen besluit

Al het bovenstaande in beschouwing genomen wordt de taalregeling, tijdens het academiejaar 2011-2012, zoals omschreven in het OER, over de gehele instelling op geschikte wijze toegepast.

Universiteit Hasselt | Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt

Tel. +32 (0)11 26 81 00 | Fax: +32 (0)11 26 81 99 | E-mail: info@uhasselt.be | www.uhasselt.be